

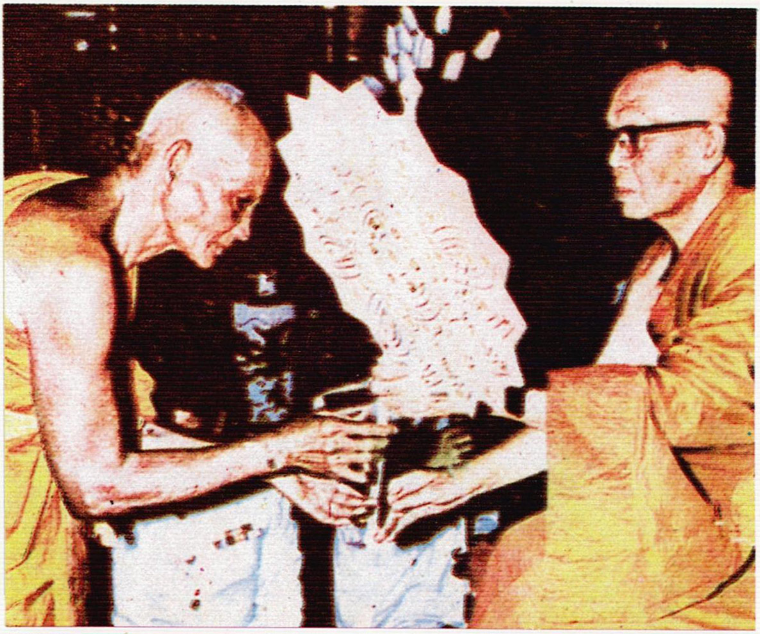
หนังสือนิพพานบันเทิง

ของพระอนิโช ภิกขุ (ขอม)

วัดโพธาราม (ไผ่โรงวัว) สุพรรณบุรี

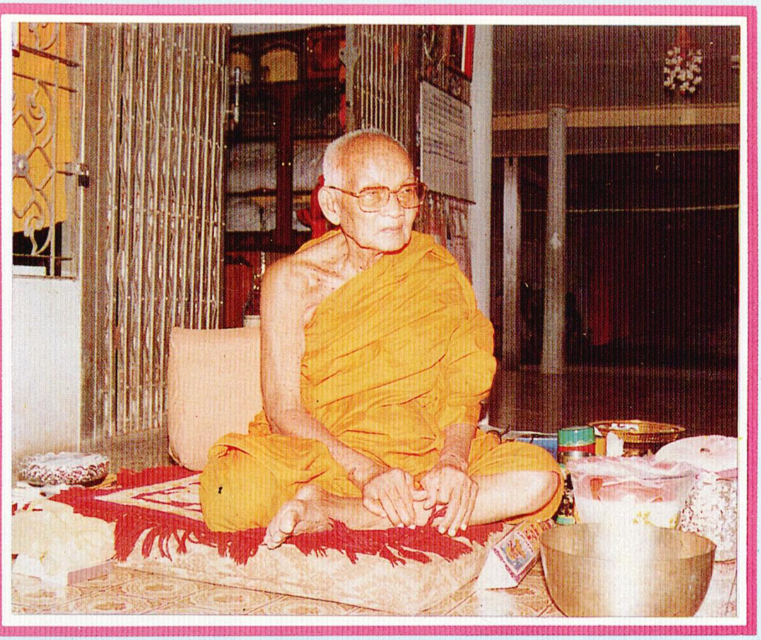
เขียนโดยอัตโนมัติ

วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔

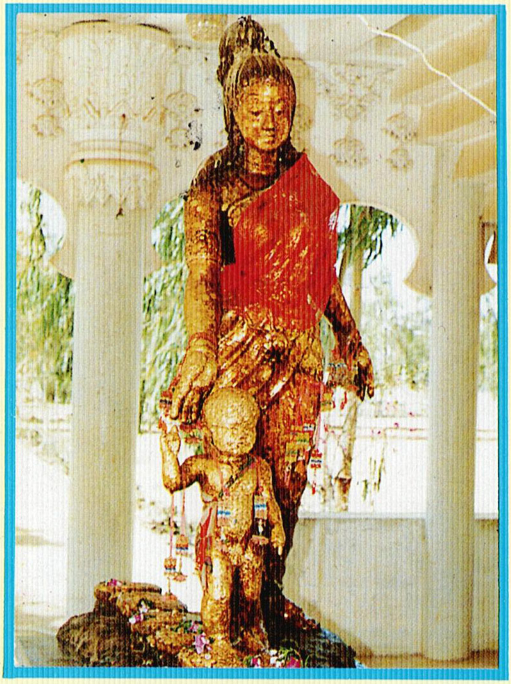
พระอนิโช ภิกขุ (หลวงพ่อขอม) ได้รับพระราชทานพัดยศเป็นที่
พระครูอุภัยภาดาทร วัดโพธาราม (ไผ่โรงวัว) สุพรรณบุรี

หลวงพ่อขอม

ธรรมจักรหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก
พร้อมด้วยพุทธบริษัท ๔ ช่วยกันเข็น

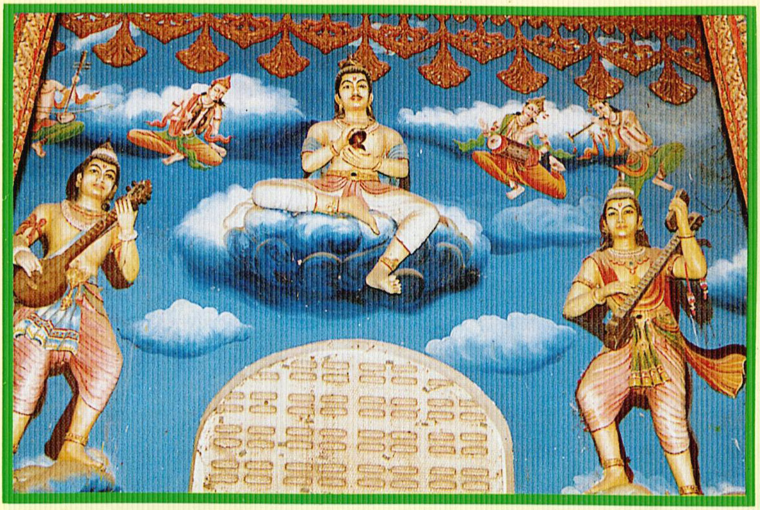

รูปปั้นพุทธมารดาและเจ้าชายสิทธัตถะกุมาร

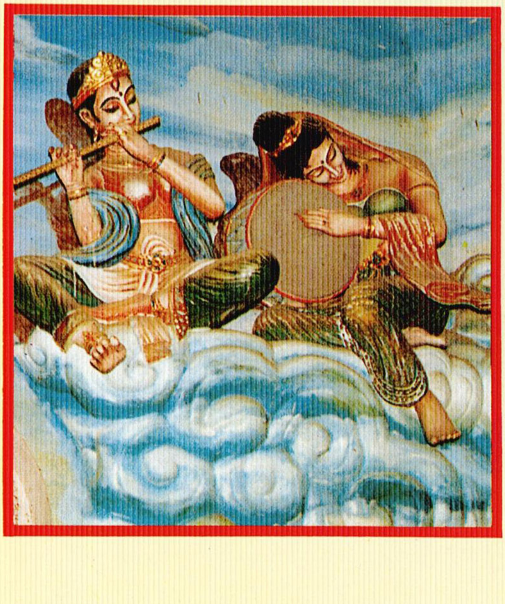
สถานที่ทรงตรัสรู้

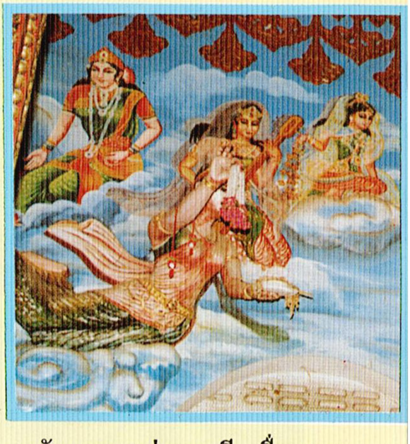

สวรรค์ภูมิ

แดนแห่งความสุข
ของผู้กระทำแต่ความดี

จงรับธรรมแต่กรรมดี เพื่อเสวย
สุขในเมืองสวรรค์กันทุก ๆ คน

นรกภูมิ: ดินแดนแห่งเปรตนรก

สถานที่ลงทัณฑ์วิญญาณบาป

หนังสือ
นิพพานบันเทิง

ของพระอนิโช ภิกฺขุ (ขอม)

วัดโพธาราม (ไผ่โรงวัว) สุพรรณบุรี

เขียนโดยอัตโนมัติ

วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔

คำปรารภ

อาตมาได้เคยเขียนหนังสือพิมพ์แจกไปแล้ว ๕ เรื่อง คือ เรื่องแขนงพุทธศาสน์หรือธรรมทูตเถื่อน ๑ เรื่องสมถะ=วิปัสสนา ๑ เรื่องพุทโธรฤก ๑ เรื่องไม่เก็บเงินค่าผ่านประตูในเมื่อมีงานวัด ๑ เรื่องมายาการอาถรรพ์หรือเครื่องรางของขลังวิทยาคม ในหนังสือ ๕ เรื่องนั้นพิมพ์แจกไปแล้ว ๒ หมื่น ๓ พันเล่ม แจกให้เป็นธรรมทานไม่หวังตอบแทนแต่อย่างใด

ในเมื่ออาตมาพิมพ์แจกไปแล้ว ๕ เรื่องนั้น อาตมาตั้งใจไว้ว่า จะพิมพ์แจกอีก แต่โอกาสไม่อำนวยทำให้ล่าช้ามาถึงประมาณ ๑๐ ปี แต่ก็ไม่ละเลยเสียทีเดีย นึกอยู่เสมอว่าจะพิมพ์แจกอีก พอมาถึงวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ลุกขึ้นมาประมาณตี ๓ จึงนึกถึงความตั้งใจจะพิมพ์หนังสือแจกนั้นได้ จึงได้หยิบสมุดปากกาลงมือเขียนทันที และได้นึกถึงต่อไปว่าอายุของอาตมาได้ย่างเข้าไปถึง ๗๙ ปีแล้ว ถ้าขืนช้าไปเห็นจะไม่ได้เขียนพิมพ์แจกเป็นแน่ และนึกว่าการเขียนครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย ที่เขียนไปแล้ว ๕ เล่มนั้น ทางโลกบ้างทางธรรมบ้าง ปน ๆ กันไป

ฉะนั้น ในเล่มที่ ๖ นี้ จะเขียนให้หนักไปในทางธรรม และให้เป็นธรรมที่สูงสุดในพระพุทธศาสนา คือเขียนไปจนถึงเรื่องนิพพาน จะตื้นลึกหนาบางอย่างไรก็เขียนโดยความรู้สึกของบรรพชิตรูปหนึ่ง ที่บวชฝังตัวอยู่ในพระพุทธศาสนาถึง ๕๙ พรรษา ซึ่งเป็นนักสนใจในธรรมของพระพุทธเจ้าผู้หนึ่ง ได้ค้นคว้าในคำสอนของพระพุทธองค์มา ๕๙ พรรษา จึงประจักษ์ในคำสอนของพระพุทธองค์พอประมาณ ดังได้เขียนไว้ในหนังสือเล่มนี้ โดยมากเขียนในเรื่องส่วนตัวเกือบตลอดเล่ม ถ้าผู้สนใจในธรรมอ่านดู บางทีจะพบธรรมแปลก ๆ ในสมองของพระภิกษุแก่วัดผู้หนึ่งก็เป็นได้

ในหนังสือนิพพานบันเทิงเล่มนี้ เขียนไปในทำนองบุคลาธิษฐานเหมือนเรื่องผจญมารในพระปฐมสมโพธิ ส่วนธรรมาธิษฐานอย่างแท้จริงนั้น เป็น "สันทิฏฐิโก" ไม่มีผู้ใดใครผู้หนึ่งจะจดจารจารึกให้เป็นตัวอักษรได้เลย เหมือนผัวเมียไม่รู้รสอร่อยซึ่งกันและกันฉะนั้น พระบัญญัติที่ออกจากพระโอษฐ์ของพระพุทธองค์เป็นพระนิพพานทั้งสิ้น ถ้าหากเอาอุปาทานออกเสีย

พระอนิโช ภิกฺขุ (ขอม)

สิทธิ สิทธิ สิทธิ ชะยะ ชะยะ ชะยะ

พุทฺธํ วนฺทาม โคตมนฺติ

การเขียนเรื่องต่าง ๆ ต้องอาศัยสัญญาอดีต สัญญาอนาคต สัญญาปัจจุบัน หรือจะเรียกตามภาษาธรรมว่า อตีตังสญาณ อนาคตังสญาณ ปัจจุบันนังสญาณ ถ้าไม่อาศัยญาณ ๓ กาลดังกล่าวจะเขียนอะไรไม่ได้เลย

อาตมาผู้เขียนเรื่องต่อไปนี้ ก็ต้องอาศัยญาณ ๓ ดังกล่าวนั้น ดังจะได้เริ่มเรื่องต่อไป ที่เรียกว่าแสนโกฏิจักรวาลนั้นมีอะไรเป็นขอบเขต จักรวาลต่าง ๆ ที่ว่านั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ก่อนมีจักรวาลนั้นมีอะไรอยู่ก่อน อะไรทำให้จักรวาลเกิดขึ้น และอะไรเป็นเชื้อให้มีจักรวาลขึ้นมาได้ เมื่อจักรวาลนั้นเกิดขึ้นแล้วตั้งอยู่กับอะไร และมีอะไรรับรองจักรวาลนั้นที่ตอบนั้นนึกเอาเองหรือได้ตำรามาจากไหน จะให้เชื่อได้อย่างไร

ในเรื่องเช่นนี้ ศาสดาเจ้าศาสนา และเจ้าลัทธิต่าง ๆ "เว้นพุทธศาสนา" เขาว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้าง เขาว่าแรกเริ่มเดิมทีเดียว ในบริเวณจักรวาลต่าง ๆ มืดไปหมดมองไม่เห็นอะไรเลย มีแต่ความมืดตื้ออยู่อย่างนั้น แล้วพระเจ้าก็สร้างแสงสว่างขึ้นมา แล้วก็สร้างจักรวาลต่าง ๆ ขึ้นในแสงสว่างนั้น จักรวาลหนึ่ง ๆ มีบริวารมากบ้างน้อยบ้าง เรียกว่ากลุ่มจักรวาล กลุ่มจักรวาลทั้งหลายเหล่านั้น นักค้นคว้าเขาเรียกกันว่าดวงดาว ดวงดาวทั้งหลายเหล่านั้น นักปรัชญาเขาว่ามาจากหมอกเพลิงในเรื่องทั้งหลายเหล่านั้น นักศาสนาและเจ้าลัทธิ กับนักปรัชญา ผู้ค้นคว้าความเห็นไม่ตรงกัน ด้วยความเห็นขัดแย้งกันนั้น กลายเป็นเรื่องใหญ่โต ผู้มีกำลังน้อยก็ต้องแพ้ผู้มีแรงมาก ถึงกับฆ่ากันตายไปข้างหนึ่ง ในความเห็นส่วนรวมก็ว่าในดวงดาวต่าง ๆ นั้น ดาวบางดวงร้อนลุกเป็นไฟ ดาวบางดวงเย็น บางดวงมีสิ่งที่มีชีวิตอาศัย บางดวงไม่มีสิ่งมีชีวิตอาศัย ในดวงที่มีสิ่งมีชีวิตอาศัย เช่นกับโลกที่มีมนุษย์อาศัยอยู่นี้ ในโลกมนุษย์นี้เจ้าลัทธิศาสนาและเจ้าศาสนาต่าง ๆ เล่นกันสับสนอลหม่าน แย่งกันสร้าง แย่งกันเป็นเจ้าของ เจ้าศาสนาและเจ้าลัทธินั้น ๆ ต่างก็ว่า พระเจ้าของฉันสร้าง ไม่มีพระเจ้าองค์ใดที่ไหนสร้าง เช่น ศาสนาคริสต์เขาก็ว่าพระยะโฮวาของเขาสร้าง ศาสนาอิสลามเขาก็

ว่าพระอัลเลาะห์อัลหล่าของเขาสร้าง ศาสนาฮินดูเขาก็ว่าพระพรหมของเขาเป็นผู้สร้าง จีนเขาก็มีผู้สร้างโลกของเขาเหมือนกัน ญี่ปุ่นเขาก็ว่าพระอาทิตย์ของเขาเป็นผู้สร้างโลกและเจ้าลัทธิอื่น ๆ เขาก็มีผู้สร้างโลกของเขา แต่ละลัทธิแต่ละศาสนาเขามีเหตุผลของเขามากมาย ไม่จำเป็นจะมากล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ แต่เป็นที่น่าแปลกอยู่มากทีเดียว ในโลก ๆ เดียว ทำไมพระเจ้าผู้สร้างมากเหลือเกิน ท่านผู้รู้ทั้งหลายท่านว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างโลก ไม่ใช่พระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก

รวบรวมเอาแต่ใจความก็ว่า สิ่งที่มีชีวิตนั้นเมื่อพระเจ้าสร้างขึ้นมาแล้ว เมื่อตายพระเจ้าก็เก็ฐเอาชีวิตที่รู้จักพระเจ้าสัทธาในพระเจ้าไปไว้กับพระองค์ ถ้าชีวิตใดไม่รู้จักพระเจ้าพระเจ้าก็สร้างทิ้งไป แล้วก็สาปแช่งให้บรรลัยวายวอดตกนรกหมกไหม้ไม่ได้ผุดได้เกิด

พระเจ้าของเขาเขาว่าเป็นอมตะไม่รู้จักตาย เป็นผู้คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง มีอยู่เป็นอยู่อย่างนั้นชั่วนิรันดร ในศาสนาคริสต์เขาว่า มีพระเยซูเป็นตัวแทนพระเจ้า เมื่อผู้ใดทำบาปหยาบช้า พระเยซูก็รับเอาบาปไป เมื่อผู้ใดสัทธาในพระเจ้าพระเจ้าก็คอยอ้าแขนรับ ถ้าสิ้นชีวิตตายไปก็ไปอยู่กับพระเจ้าเป็นอมตะเช่นเดียวกับพระเจ้า ส่วนในลัทธิศาสนาอื่น ๆ อาตมา

ไม่ได้สนใจมากนัก จึงไม่รู้เรื่องละเอียดของเขา แต่โครงเค้าไปในทำนองเดียวกันกับศาสนาคริสต์ อันที่จริงในโลกนี้มันก็มีดีกับชั่วสองอย่างเท่านั้น ไม่ว่าลัทธิใดศาสนาใดก็ห้ามทำชั่ว ให้ทำแต่ความดีทั้งนั้น ต่างกันแต่ระเบียบวิธีการเท่านั้น แต่ศาสนาพุทธมีแปลกอยู่อย่างหนึ่ง คือ ให้ทำใจให้บริสุทธิ์

พระบรมครูของพวกเราชาวพุทธ คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่บัญญัติโลกว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้าง เหมือนศาสดาเจ้าศาสนาและเจ้าลัทธิทั้งหลาย พระองค์ทรงบัญญัติธรรมดาที่เป็นของจริงในโลกนี่เอง คือทรงบัญญัติชาติ ชรา มรณะ และเหตุของชาติ ชรา มรณะ เมื่อดับเหตุของชาติ ชรา มรณะ เสียได้ ชาติ ชรา มรณะ ก็ไม่มี ด้วยเหตุดังฤาพระพุทธองค์จึงทรงบัญญัติชาติ ชรา มรณะ เพราะถ้าชาติ ชรา มรณะ มีแล้ว สิ่งทั้งหลายก็ตามมาหาประมาณมิได้ เช่น โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส เป็นต้น แล้วพระองค์ก็ค้นพบต้นเหตุของชาติ ชรา มรณะ คือตัณหา แล้วพระพุทธองค์ก็ค้นต่อไป ก็พบต้นตออันยิ่งใหญ่ไพศาล กล่าวคือ อวิชชา เมื่อค้นพบต้นเดิมของตัณหาคืออวิชชาแล้ว พระญาณปัญญาของพระองค์ก็เกิดขึ้นเป็นแสงสว่าง เห็นแจ้งประจักษ์ด้วยทิพยจักษุ สอดส่องมองเห็นไปทั่วทั้งแสนโกฏิ

จักรวาล มองเห็นกระจ่างแจ้งไม่มีอะไรปิดบัง มองเห็นชาติต่าง ๆ ภพต่าง ๆ ของพระองค์เอง หาประมาณมิได้ และเห็นภพชาติต่าง ๆ ของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ว่าเป็นมาอย่างไร มองเห็นกุศลและอกุศลของสรรพสัตว์ ผูกพันกันมาในสังสารวัฏไม่รู้จบไม่รู้สิ้น มีสภาวะต่าง ๆ รองรับผลกุศลและอกุศล เช่นมนุษย์ สวรรค์ พรหม นรก ดิรัจฉาน โลกันต์ เป็นต้น เมื่อพระองค์เปิดสิ่งปกคลุม คืออวิชชาได้แล้วก็มองเห็นประจักษ์ว่า ตัณหาเป็นผู้ปกครอง ตัณหาเป็นเจ้าโลก สรรพสิ่งทั้งปวงอยู่ในบังคับบัญชาของตัณหา กรรมเป็นผู้ตัดสิน เพศหญิงเพศชาย สรรพสัตว์ตัวผู้ตัวเมีย เป็นผู้ผสมพันธุ์ โลภ โกรธ หลง เป็นคนใช้ของตัณหา อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นผู้กำกับ

อีทีนี้เองมันชั่งโอละพ่อเสียนี่กระไร ความมัวเมาประมาท ความยุ่งเหยิง ความวุ่นวาย ความเป็นทุกข์ ความเดือดร้อน ความพินาศฉิบหาย ก็มีอยู่เป็นอยู่กับตัณหาชั่วนิรันดร เมื่อพระพุทธองค์มาทรงเห็นโลกเป็นดังนี้ พระองค์ก็ไม่ทรงนิ่งได้ ทรงพระเมตตากรุณา ทรงชี้แจงบอกเล่าว่า อย่าอยู่กับเจ้าตัณหามันเลย ถ้าอยู่กับตัณหาก็จะเป็นทุกข์เดือดร้อนอยู่อย่างนี้หาที่สุดมิได้ พระองค์ก็ทรงชักชวนไปนิพพานกะพระองค์ แล้วพระองค์ก็ทรงแนะนำบอกหนทางให้เดิน ถ้า

ผู้ใดเดินตามทางที่พระองค์ทรงแนะนำให้ ผู้นั้นก็ได้ไปกับพระองค์ พระองค์ก็ทรงพาไปสู่ที่อันเดียวกันกับพระองค์ ถ้าผู้ใดไม่ชอบเดินตามทางของพระองค์ พระองค์ไม่ทรงพาไป เมื่อไม่เดินทางไปกับพระองค์ก็อยู่กับตัณหา เป็นทาสตัณหาไปตามเดิม ตัณหาเขาก็ป้อยอทั้งโขกสับทั้งก่อทั้งทำลายไปตามอำนาจของเขา หมุนเวียนอยู่ในวัฏสงสารกับตัณหาไม่มีที่สิ้นสุด กรรมก็ทำหน้าที่ตัดสินให้อยู่ในมนุษย์บ้าง ให้เป็นดิรัจฉานบ้าง ให้ไปอยู่ในนรกบ้าง ให้ไปอยู่ในโลกันต์บ้าง ให้ไปสวรรค์บ้าง ให้ไปอยู่ในพรหมโลกบ้าง ตามฐานะอฐานะของตน นาน ๆ ชั่วพุทธันดรหนึ่ง ก็มีพระพุทธเจ้ามาเกิดช่วยรื้อขนสัตว์ให้พ้นจากตัณหาไป ถ้าผู้ใดยังชอบตัณหาก็อยู่กับตัณหา เมื่อผู้ใดเบื่อตัณหาก็ไปอยู่กับพระองค์ หรือจะไปกับพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งก็ได้ หรือจะไปกับพระศรีอาริย์ก็ได้ เพราะพระศรีอาริย์จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในไม่ช้านี้ ถ้าไม่ไปกับพระศรีอาริย์จะไปกับพระพุทธเจ้าองค์อื่น ๆ ก็ได้ เพราะพระพุทธเจ้ามารื้อสัตว์ขนสัตว์อยู่เรื่อย ๆ ฝ่ายเจ้าตัณหามันก็ผลิตสรรพสัตว์อยู่เรื่อย ๆ ข้างฝ่ายตัณหาให้เกิด ฝ่ายพระพุทธเจ้าให้ดับ ในสังสารวัฏเป็นอยู่อย่างนี้ช้านานหาประมาณมิได้ แต่เจ้าตัณหาผลิตสรรพสัตว์ได้มากกว่าพระพุทธเจ้า วินาทีหนึ่งเจ้าตัณหามันผลิตสรรสัตว์ได้

หลายล้านหลายโกฏิมากมายเหลือคณานับ ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธจึงได้ทรงพระนามว่า (โลกวิทู)

พระพุทธเจ้ากว่าจะมาตรัสรื้อสัตว์ขนสัตว์สักครั้งนานถึงพุทธันดรหนึ่ง ผิดกับตัณหามากมายเหลือเกิน ตัณหาผลิตสรรพสัตว์ทุกวินาที พระพุทธเจ้ามาขนสัตว์นานถึงพุทธันดรหนึ่ง พระพุทธเจ้าต้องขนไม่ทันแน่ ๆ แพ้กันไกลลิบลับ

ที่ตำนานกล่าวไว้ว่า สัตว์ไปนรกเท่าขนโค สัตว์ไปสวรรค์เท่าเขาโค เป็นความจริง เพราะกว่าพระพุทธเจ้าจะมาตรัสสรรพสัตว์ทั้งหลายก็ทำบาปกันมากมายนับไม่ถ้วน ไม่ต้องเอากันไกลถึงพุทธันดรละ เอากันนาทีเดียวแหละ ในประเทศไทยทำบาปกันกี่สิบล้านคน ไม่ต้องกล่าวกันทั้งโลก เอาประเทศไทยประเทศเดียวก็พอ

พระพุทธเจ้าจะมาตรัสหรือไม่มาก็ตาม เจ้าตัณหาเขาก็ผลิตสรรพสัตว์เรื่อยไปไม่หยุดยั้ง ถึงแม้สรรพสัตว์จะแน่นขนัดยัดเยียดกันอึดอัดสักเพียงไร เจ้าตัณหามันก็ไม่ยอมหยุดผลิต จงดูมนุษย์ในปัจจุบันนี้เถอะได้ทารกกันคนละ ๗-๘-๙-๑๐ แล้วเจ้าตัณหามันยังกระซิบให้เอาอีก ดังนั้นสรรพสัตว์ในสังสารวัฏจึงมากเหลือเกินจะนับจะประมาณมิได้ บ้างก็อดบ้างก็อยาก ได้ทุกขเวทนาต่าง ๆ ซ้ำเจ้าชรา มรณะ เข้าทำลาย

ล้างผลาญ เจ้าตัณหามันก็ไม่รู้ไม่ชี้ มันได้แต่ทำให้เกิดมีอย่างเดียว มันให้เกิดมาแล้วจะเป็นอย่างไร เจ้าตัณหามันก็ปล่อยไปตามกุศลอกุศล มันให้เป็นไปตามหน้าที่ของ "อนิจจังทุกขัง อนัตตา" ตามตำนานในพระไตรปิฏกกล่าวว่า พระ-พุทธเจ้าได้ตรัสไปแล้วมากกว่าเมล็ดทรายในท้องมหาสมุทรทั้ง ๔ ถึงแม้พระพุทธเจ้าจะมาตรัสขนสัตว์มากมายสักเท่าไร ๆ ก็ไม่ทำให้สรรพสัตว์ในวัฏสงสารยุบยอบหมดเปลืองลงไปได้ เพราะเจ้าตัณหามันผลิตสรรพสัตว์เพิ่มเติมอยู่เสมอ มันไม่ให้บกพร่องลงไปได้

เรื่องนี้จงดูสมัยปัจจุบัน เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าสมณโคดม เสด็จดับขันธ์เข้าสู่พระนิพพาน พระอรหันต์ก็ตามเสด็จพระพุทธองค์ไปจนหมด ถึงแม้จะยังเหลือพระพุทธโอวาทไว้ ก็ไม่เหมือนเมื่อพระองค์ยังอยู่ จงดูสิมนุษย์พากันเชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง ที่ไม่เชื่อคำสอนของพระ-พุทธองค์นั่นแหละมาก ฉะนั้น จึงเปิดช่องโหว่ให้เจ้าตัณหาเข้าทำหน้าที่ได้ตามสบาย ถึงแม้เมื่อพระพุทธองค์ยังอยู่ก็ต้องยื้อแย่งกับเจ้าตัณหาได้บ้างไม่ได้บ้าง ที่ได้เป็นส่วนน้อยซ้ำเจ้าลัทธิต่าง ๆ มีครูทั้ง ๖ เป็นต้นไปเข้าข้างตัณหา เข้ากางกั้นไม่ให้สรรพสัตว์ไปเข้ากับพระพุทธองค์ พระพุทธเจ้าก็ขนไปตามแต่จะขนได้ สรรพสัตว์ก็ตกอยู่ในเงื้อมมือของ

ตัณหา ครั้งสมัยพุทธกาลยังเป็นได้ถึงเพียงนั้น มาสมัยนี้ศาสนาของพระพุทธโคดม ล่วงได้ถึง ๒๕๒๔ ปี แสงสว่างของพระพุทธองค์ก็ริบหรี่ตามศาสนาของพระองค์ไป ต่อไปภายหน้าแสงพระพุทธองค์ก็จะมืดมิดลงไปทุกที จนไม่มีแสงความรุ่งเรืองจะทวนไปหาพระพุทธองค์ เหมือนยังกะเมื่อพระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่นั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ นับวันศาสนาของพระพุทธองค์จะเสื่อมลงเศร้าลง เหมือนพระจันทร์ข้างแรมจนมืดมิดหมดแสงหายไปจนได้

ด้วยเหตุไฉนจึงเป็นดังนั้น ด้วยว่ามนุษย์ไม่ชอบคำสอนของพระพุทธองค์ ไม่ทำตามพระโอวาทที่พระองค์ทรงประทานไว้ จงดูมนุษย์ในปัจจุบันนี้เถอะ ศาสนาที่ช่วยโลกให้เป็นสุขไม่เอา หันไปเอาตามลัทธิคอมมิวนิสต์ตั้งครึ่งโลกแล้วพากันช่วยทำลายศาสนาไปจนเกือบครึ่งโลกเช่นกัน

ฉะนั้น ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายจงอย่าได้ประมาท จงใช้วิจารณญาณอันสุขุมรอบคอบ จนได้บรรลุถึงพระนิพพานเถิด มิฉะนั้นเจ้าคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นเชื้อสายของตัณหา มันก็จะกวาดต้อนเอามนุษย์ไปเป็นของมันหมด มนุษย์ก็จะมีแต่โสกาอาดูรไปในวัฏสงสารไม่มีที่สิ้นสุด เพราะเรื่องนี้เป็นอุดมคติของวัฏสงสาร พวกคอมมิวนิสต์ก็ดี เจ้าตัณหาก็ดี เขาเป็นพวกเดียวกัน เขาเป็นฝ่ายผลิตด้วยกัน เจ้าตัณหา

เขาผลิตได้หลายอย่าง มีพร้อมในโลกจะเอาอะไรก็ได้ตามความปรารถนา จะเอาบุญก็ได้บุญจะเอาบาปก็ได้บาป แต่สรรรพสัตว์อยากอยู่กับตัณหาไม่อยากไปกับพระพุทธเจ้า เพราะไปกับพระพุทธเจ้าไม่มีอะไร ไปว่าง ๆ เปล่า ๆ อยู่อย่างนั้น อยู่กับตัณหาอุดมสมบูรณ์ทุกอย่าง มีทั้งเพศหญิงเพศชาย มีทั้งรสอร่อยแห่งกาม อันตัณหาเขาผลิตให้ผลิตให้ทั่วสากลโลก ผลิตรสปู่ย่าตายาย รสพ่อรสแม่ รสลูกหลานเหลนโหลน ตลอดจนรสโลกทุกชนิด เจ้าตัณหาเขาผลิตให้เพียบพร้อมทุกสิ่งทุกอย่างสารพัดไม่เลือกว่าอะไร เจ้าตัณหามันผลิตได้ทั้งนั้น เช่นผลิตเมืองนรกไว้ให้ เมื่อสรรพสัตว์ทำบาปจะได้ไปชำระที่ร้ายให้กลายเป็นดี แล้วผลิตเมืองมนุษย์ไว้ให้เพื่อให้มนุษย์เลือกเอากุศลหรืออกุศลตามใจชอบ แล้วผลิตเมืองสวรรค์ให้ฝูงเทพเทวาทั้งหลายจะได้พากันร่าเริงบันเทิงใจในร่มแห่งใบบุญของตน เจ้าตัณหาเขาทั้งบำรุงทั้งพะเน้าพะนออุปถัมถ์จนสรรพสัตว์เพลิดเพลินหลงอยู่ในคำพูดของเขาไม่อยากพรากจากไปไหน ละเลิงหลงอยู่กับตัณหานั้น

ถึงแม้พระพุทธเจ้าจะมาร้องเรียกอยู่โหวก ๆ ก็มีผู้ยินดีน้อยเหลือเกิน จะขานรับก็แต่ปาก กายก็ไม่ไป ใจก็ไม่ไป

ชาวโลกทั้งหลายเอ๋ย เวลานี้พระโอวาทของพระพุทธ

องค์ยังอยู่ ถ้าเชื่อพระโอวาทของพระพุทธองค์ ยังมีทางที่จะหนีตัณหาเอาตัวรอดได้ วิธีเชื่อพระพุทธองค์ก็ไม่ยากเย็นอะไร คือ ให้เชื่อมั่นในพระพุทธเจ้า ให้เชื่อมั่นในพระธรรม ให้เชื่อมั่นในพระสงฆ์เท่านี้ก็พอแล้ว ไม่ช้าก็ไปนิพพานได้ ถ้าท่านยังชอบกะตัณหาอยู่ก็ไม่รู้จะว่ากระไร

มีเรื่องเล่าว่า เมื่อนานกาลไกลในครั้งดึกดำบรรพ์กระโน้น ได้มีจุลอินทรีย์ทั้งหลาย รวมตัวเป็นโลกขึ้นมา แล้วแปลงสภาวะเป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตขึ้นมาเต็มโลก ต่างก็บัญญัติกันขึ้นว่าชื่อนั้นชื่อนี้ เป็นมนุษย์บ้างเป็นสัตว์บ้าง เป็นต้นไม้ภูเขา สมุทร ทะเล ห้วยหนองคลองบึงบาง แม่น้ำลำธาร เมฆหมอก ดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ มืดสว่าง และสิ่งต่าง ๆ หาประมาณมิได้ ตลอดจนหลักวิชาความรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือธรรมชาติทั้งหลายสร้างขึ้น เจริญขึ้นบางครั้งเสื่อมลงบางคราว ตกอยู่ในความเปลี่ยนแปลงไม่คงทน เกิด ๆ ดับ ๆ ไม่อยู่ในอำนาจผู้ใดทั้งสิ้น

มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง เสด็จมาเยี่ยมโลกและโปรดสัตว์โลก ให้สัตว์โลกไปนิพพานตามพระองค์แล้วพระองค์ก็เสด็จดับขันธ์เข้าสู่พระนิพพาน แต่ศาสนธรรมคำสอนของพระองค์ยังอยู่ นับตั้งแต่พระองค์เสด็จดับขันธ์เข้าสู่พระนิพพานมาได้ประมาณ ๒๔๔๔ ปีเศษ

ได้มีมนุษย์ตนหนึ่งบังเกิดปรากฏขึ้นในโลก มนุษย์ตนนั้น ได้เกิดขึ้นในทุ่งอันเวิ้งว้างกว้างใหญ่ มีพงอ้อและกอหญ้าอันเขียวสด มีหนองน้ำ มีบึงอันเต็มไปด้วยบัวหลวงและจอกกระจับ มีน้ำใสสะอาดไหลอยู่เอื่อย ๆ มีปลามาแหวกว่ายอยู่ข้างก้อนหิน มีกลิ่นบัวหลวงหอมขจรไปในทิศต่าง ๆ มีนกอีโก้ง นกพริก นกกะเรียน นกกะสา เจ้านกกะยางปากแหลม เขาว่าพระเจ้าสร้างปากให้มันไว้สำหรับจิกกินปลา เจ้านกกะทุงยืนไซ้ขนอยู่บนกิ่งไม้ เจ้านกปรอดพูดพรอดอยู่ข้างรังของมันสองตัวผัวเมีย เจ้านกกาน้ำดำกินปลาแล้วบินมาเกาะอยู่ที่ชายบึง มีนกนานาชนิดบินโฉบฉาบฉวัดเฉวียนอยู่ไปมา ด้วยความว่องไวของมันแล้วก็ถลาลงสู่พื้นดิน เที่ยวแสวงหาอาหาร ครั้นสายัณห์ตะวันรอน ๆ เจ้านกทั้งหลายก็บินจร กลับมาสู่รวงรัง คาบเหยื่อมาฝากลูกอ่อนของมัน สรรพสัตว์ทั้งหลายเอ๋ยจงอยู่เป็นสุขเถิด

ในทุ่งอันเวิ้งว้างเปล่าเปลี่ยวนี่แหละ มีหมู่บ้านย่อม ๆ อยู่หมู่หนึ่ง อยู่ติดกับริมฝั่งแม่น้ำ มีต้นไม้ขึ้นรกปกคลุม มีต้นไผ่ ต้นมะขาม ต้นมะกอก ต้นตาล ต้นไทร มีเถาวัลย์จิงจ้อขึ้นอยู่ประปราย

ในหมู่บ้านแห่งนี้แหละ เป็นที่เกิดของมนุษย์ตนหนึ่ง ซึ่งมีเชื้อสายสืบเนื่องมาจาก กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา

มนุษย์ตนนั้นเขาสมมติเรียกกันว่า (นายขอม)

นายขอมผู้นี้เป็นลูกชาวนาผู้หนึ่ง วิ่งต้อย ๆ เลี้ยงควายอยู่ในกลางทุ่งนา ครอบครัวของเขามี พ่อแม่ มีพี่ ๔ คน มีน้อง ๓ คน พี่ชายชื่อ บู่, เกลี้ยง, กร่าง. พี่หญิงชื่อ เปรย, น้องหญิงทั้ง ๓ ชื่อ ขม, ล้วน, ป่วน, ตระกูลของนายขอมสืบเนื่องมาจากชาวนาโดยตรง รกรากเป็นคนสุพรรณบุรีทั้งฝ่ายบิดาและฝ่ายมารดา ตระกูลบิดาอยู่บ้านไผ่แขก อ.ท่าพี่เลี้ยง จ.สุพรรณบุรี ตระกูลมารดาอยู่บ้านโพธิ์พระยา อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี ตัวนายขอมเกิดที่บ้านไผ่เดาะ ต.บางตะเคียน อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ตกลงนายขอมเป็นชาวสุพรรณฯ เต็มตัว สมัยใหม่เขาเรียกกันว่า ๑๐๐% บ้านเรือนของเขาเดิมเป็นเสาไม้ไผ่ แล้วมาเปลี่ยนเป็นเสาไม้จริง เครื่องบนไม้ไผ่มุงแฝก มีหม้อข้าวหม้อแกงทำด้วยดินเผา ถ้วยชามครั้งนั้นคนไทยไม่ได้ทำ พ่อค้าซื้อจากต่างประเทศมาขาย แล้วซื้อเขาต่อ สัตว์พาหนะและสัตว์เลี้ยงของครอบครัวเขา มีควาย ๕ ตัว ชื่ออ้ายยอดหญ้า อีกาง อีเงิน อ้ายหนุ่ม อ้ายแหง เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ สุนัขแมว โดยทั่ว ๆ ไปก็ว่านายขอมเกิดในตระกูลที่ไม่สู้ร่ำรวยนัก ที่เรียกกันว่าพอมีพอกิน มีเครื่องใช้ไม้สอยไม่สู้จะฟุ่มเฟือยนัก แต่ก็อยู่ไปกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่างผาสุก

ในตระกูลของเขาเป็นสัมมาทิฏฐิ นับถือพระพุทธศาสนาตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตาทวดมา บิดาของเขาเป็นคนใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ไม่พยาบาทเบียดเบียนใคร ไม่โกรธง่าย ลูกเต้าไม่เคยตีใครเลย มีงานก็ทำไปไม่โลภโมห์โทสันมากนัก มีที่ดินก็แบ่งให้เพื่อนบ้านทำกินไม่คิดค่าตอบแทน "เท่าที่พูดนี้ได้สังเกตเห็นมากะตัวเอง"

อาตมาเมื่อยังเป็นเด็ก บิดาชอบปลูกต้นไม้มีผล ถ้าเพื่อนบ้านมาเก็บกิน ถ้าลูกเต้าไปห้ามก็ถูกบิดาว่าเอา ในครอบครัวของอาตมามีทั้งที่นาและที่ไร่ รวมประมาณ ๑๐๐ ไร่เศษ บิดาเห็นผู้ยากจนไม่มีที่ทำกินก็แบ่งที่ให้ทำเปล่า ๆ ไม่ต้องเสียค่าเช่า ในครอบครัวอาตมาใส่บาตรเป็นนิตย์ไม่ขาด ชาวบ้านเรียกบิดาอาตมาว่า "พระพุทธ"

ครอบครัวของอาตมาไม่มีใครทำบาปมากนัก ผักปลาก็ทำพอประมาณ ไม่มีแหมีอวนกะเขา มีเครื่องประหัตประหารสัตว์ แต่เพียงเล็กน้อยพอเลี้ยงครอบครัว พูดถึงบิดามารดาใจดี ครั้งหนึ่งเมื่ออาตมายังเล็ก ๆ เห็นบิดามารดาตวงข้าวได้เงินเต็มพานไม่เห็นเอาไปซ่อนเร้นที่ไหน เห็นเอาไปตั้งไว้ในเรือนไม่มีอะไรปิด เห็นตั้งอยู่อย่างนั้นจะนานสักเท่าไรก็จำไม่ได้ ดูว่าบิดามารดาไม่ใคร่สนใจในทรัพย์สมบัติมากนัก ยิ่งบิดาด้วยแล้วไม่ชอบสะสมอะไรเลย

บิดามารดาใจดี ลูก ๆ ก็เลยไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยมชั้นเชิง ดูลูก ๆ เนือย ๆ อย่างไรชอบกล ดูว่าค่อนข้างจะไม่ฉลาด ซื่อ ๆ ตรงไปตรงมา ดูว่าลูก ๆ มักจะเสียเปรียบเขาอยู่เรื่อย ๆ ขี้มักจะมีนิสัยเฉื่อยชาไปตาม ๆ กัน แต่ท่านก็ว่าเลี้ยงลูกของท่านมาจนโตทุกคน ไม่เป็นหนี้เป็นข้าใคร ๆ

นายขอมเป็นลูกชาวนาก็ต้องจำเจอยู่กับการทำนา เรื่องของชาวนามันน่าเบื่อน่าระอาจริง ๆ เวลาหน้าฝนก็ต้องไปนาแต่เช้ามืดก่อนสว่าง พอเวลาจวนจะใกล้รุ่ง ได้ยินเสียงบิดาเรียกว่า อ้ายแดงจวนสว่างแล้ว เอาควายอาบน้ำล้างโคลนไปนา เพราะทำนาหน้าฝนยุงชุมมาก ต้องเอาควายลงโคลนกันยุง เช้ามืดจะไปนาต้องเอาควายล้างโคลนก่อน ถึงนายังไม่สว่าง ก็ปล่อยควายให้กินหญ้าพักหนึ่ง พอเช้าตรู่เห็นลายมือลายตีนก็ลงมือไถ ไถกัน ๓ ครั้ง คือไถดะ ลงมือไถครั้งแรกดินมักมีก้อนโต ๆ ไถแปรซอยดินก้อนโตนั้นให้ย่อยเล็กลง ไถหว่านเอาข้าวหว่านลงไปแล้วไถกลบ ไถวนกันไปวนกันมารอบแล้วรอบเล่า วนจนหมดเนื้อที่นา ในครอบครัวต้องปันงานกัน ที่ออกไถก็ออกแต่มืด ที่หุงข้าวก็ตื่นแต่ดึก เสียงครกน้ำพริกดังวังเวงเหมือนพระตีระฆังเวลาเช้ามืด ถ้าบ้านหมู่ใหญ่หลายครอบครัวก็ได้ยินครกน้ำพริกเพรียกไปหมดเหมือนดนตรีวงใหญ่ ชาวนาน้ำพริกขาดไม่ได้

ชาวนาถือกันว่าน้ำพริกเป็นยอดกับข้าว นึก ๆ ดูว่าเป็นชาวนามันก็น่าสนุกดีเหมือนกัน ด้วยความเคยชินชาวนาเขาก็อยู่ของเขาอย่างผาสุกสบาย

พวกไถนาก็ไปไถ พวกหุงข้าวก็หาบข้าวไปส่ง เจ้าควายนั่นมันแสนรู้จริง ๆ พอมันเห็นหาบข้าวมาแต่ไกล มันก็หยุดไม่เดิน คล้าย ๆ มันจะบอกว่านั่นข้าวมาแล้ว หยุดกินเสียทีฉันจะได้พักผ่อนบ้าง จะไล่เคี่ยวเข็ญมันอย่างไร มันก็ไปยากลำบากเต็มที่ น่ากลัวมันจะเหนื่อยเต็มทน ไถที่ควายลากไปนั้นเวลาไถเข้าดิน ๕ คนก็ลากไม่ไป ถ้า ๑๐ คนก็เห็นจะไปแสนลำบาก แต่เจ้าควายตัวเดียวมันลากไปไหว ที่ไปไหวนั้นเพราะด้วยความกลัว นึกแล้วก็น่าคิดอยู่เหมือนกัน ควายที่ไถนาตัวหนึ่งนั้นไถตั้งแต่เช้าจนเที่ยง ควายตัวหนึ่งต้องถูกตีไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ที ดูสีข้างควายให้ลายไปหมด ชาวนาคนหนึ่งต้องมีไม้ตะพดหางแส้ ๑ อันไว้สำหรับหวดควาย ไม่เช่นนั้นก็ใช้เชือกที่ผูกกับสายตะพายหวดเข้าไป ถ้าดูควายเวลาไถนาแล้ว ถ้าไม่ใช่ชาวนาต้องสงสารควายจนน้ำตาไหล ดูมันดันไถจนตัวโก่ง มันหอบจนตัวโยน น้ำลายฟูมปาก ก็ยังไม่ได้หยุด อยากจะกินหญ้าหรือกินน้ำก็บอกไม่ได้ ถ้ากำลังไถหยุดกินหญ้า ต้องโดนเฟี้ยวเข้าให้สีข้างสั่นไป บางบ้านไถเช้าแล้วก็ไถเย็นอีก บางบ้านที่มีเมตตา

ปรานี พอเห็นควายเหนื่อยหอบก็พักผ่อนให้ลงน้ำ พอสบายแล้วก็ให้ไถใหม่ บางบ้านก็ไม่ดูแลถึงความอดอยากของมัน ปล่อยให้อด ๆ อยาก ๆ ผอมจนซี่โครงขึ้นก็จับไปไถนาอยู่นั่น เดินโซซัดโซเซ เสียงเฟี้ยว ๆ ก็ดังขึ้นที่สีข้างควายไม่รู้จักหยุด บางบ้านก็รักควายเหมือนยังกะเพื่อนยาก เลี้ยงดูจนอ้วนพีจะใช้จะไถก็มีความปรานี

เจ้าควายเอ๋ย ไอ้เพื่อนยา อาตมาเคยใช้มา อาตมาไปเจอควายเข้าที่ไหน บางครั้งอาตมาอดกลั้นน้ำตาไว้ไม่อยู่ ให้นึกสงสารจับจิตจับใจเสียนี่กระไร เวรจะมีต่ออาตมาหรือเปล่าก็ไม่รู้ ควายเอ๋ย เวลานั้นเรากำลังโง่กำลังหลงไม่รู้ผิดรู้ถูกอะไร เอาแต่ได้เท่านั้น เราขอสมาลาโทษเจ้าด้วยไม่ขอใช้เจ้าต่อไปจนตราบเท่าเข้าสู่พระนิพพาน

เมื่อชาวนาได้เวลากินข้าวเช้า ก็ปลดไถให้ควายกินหญ้า ถ้าไม่มีอะไรจิ้มน้ำพริกก็ใช้ผักนา คือผักบุ้งบ้าง สายบัวบ้าง บางทีไปพบผักกะเฉดทอดยอดอ่อนเข้า ก็นึกครึ้มในใจว่าได้ของโอชารสแล้วละ พากันเอาผักนามาจิ้มน้ำพริกกินกันเอร็ดอร่อย น้ำพริกถ้วยเบ้อเร่อล่อกันเสียเกลี้ยงถ้วยไปเลย พวกชาวนาอยู่ง่ายกินง่าย พอกินข้าวกันอิ่มแล้วก็จับควายเข้าไถต่อไป บางบ้านไถไปพอพระตีกลองเพลก็ปลดปล่อยควายเลิกไถ บางบ้านก็ไถไปจนถึงเที่ยง บางบ้านก็ไถไป

จนบ่าย บางบ้านก็ไถเย็นอีก ทำกันดังนี้ทุกปีเป็นประจำ อะไรจะมาเหนื่อยยากเท่าควายไม่มี เดินลากไถไปเถิดตั้งครึ่งวันค่อนวัน ดูว่ามันเหนื่อยเหลือเกิน แต่ต้องทนไป เพราะเสียงดังฮึ๊ย ๆ เสียงดังอ้ายห่า จวกไส้ แล้วเสียงเฟี้ยวก็ดังขึ้นด้วยเส้นเชือกหวดลงไปเหมือนหวดดินหวดทราย ไม่เห็นใครจะนึกว่านั่นควายเขามีชีวิตจิตใจเหมือนคน เขาเจ็บเขาปวดเสียงเฟี้ยวลงไปทีไรก็เต้นหยองแหยงด้วยทุกขเวทนา ถ้าเขาเป็นมนุษย์ก็จะดังเฟี๊ยบโอย เฟี๊ยบโอย อย่างน่าสงสารแต่เปล่าเลย เขาก็ตีกระหน่ำอยู่อย่างนั้น จำพวกวัวก็โดนปฏักแทงจนตัวคดตัวงอ เสียงฮึย เสียงแช่งด่าให้เพรียกไปในทุ่งนา ควายวัวจะเป็นอย่างไรเขาไม่เข้าใจ เขามุ่งหวังจะให้แล้วอย่างเดียว

หลังจากไถหว่านไปแล้ว ข้าวก็ขึ้นเต็มนามีใบสดเขียวชอุ่มแลดูสะพรั่งเมื่อถูกลมพัด แลดูเป็นคลื่นคล้ายระลอกในทะเล เจ้าตั๊กแตน เจ้าผีเสื้อ และแมลงบินกันไขว่ เจ้านกแซงแซวหางม่วงก็บินมาโฉบกินอย่างโอชารสของมันสัตว์บางชนิดชอบวางไข่บนใบข้าว แมลงมุมชอบทำรังที่ใบข้าว แลดูขาวโพลนไปทั่วนา เวลากลางคืนน้ำค้างตกขังบนใบข้าว เวลาเช้าพอต้องแสงแดดก็แลดูสุกใสเป็นสีรุ้งพอสายหน่อยแสงแดดก็ขับหายไปในอากาศ เจ้านกหนูเป็น

ศัตรูสำคัญของต้นข้าว มันคอยกัดกิน บางครั้งเล่นเอาชาวนาถึงกับน้ำตาตก เพราะมันกินหมดไปเป็นแปลง ๆ เจ้าปูนาชอบกินต้นข้าวอ่อน ๆ เจ้าพรานเบ็ดชอบเที่ยวจับตั๊กแตนตามต้นข้าวไปทำเหยื่อตกปลา

ชาวนาเมื่อเห็นต้นข้าวเขียวชอุ่มเต็มทุ่งนา ชาวนาก็พากันหน้าชื่นตาบานยิ้มแย้มแจ่มใส ในตอนนี้ถ้าชาวนาจับกลุ่มกันเข้า ก็จะคุยกันอย่างร่าเริงบันเทิงใจ บ้างก็ว่าข้าวของฉันปีนี้ได้การ ถ้านายทุนหรือพ่อค้าคนกลางและพวกคอรัปชั่นฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ขูดรีดฉันจนเกินไป ฉันก็พอจะลืมตาอ้าปากกับเขาได้บ้าง จำพวกนักเลงสุราบานก็เกาะไหดื่มกันอย่างเปรมอารมณ์ จำพวกชอบการพนันก็จับกลุ่มกันเป็นหมู่ ๆ เมื่อเจ้าหน้าที่จับได้ก็ถูกปรับคนละชั่งสองชั่ง จำพวกคลั่งหวยก็กระซิบกระซาบไปเที่ยวขอกับพระ ไปโดนพระที่ท่านชอบให้หวยท่านก็บอกใบ้ให้ส่งไป เผอิญไปถูกเข้าสัก ๑ คน ก็ดังยิ่งกว่าฟ้าร้อง ผู้คนแตกตื่นเหมือนยังกะเรื่องกระต่ายตื่นตูม บางทีทำให้พระที่ท่านบอกหวยร่ำรวยไปก็มี

คนจำพวกนี้ไม่รู้ด้วยกันทั้งคู่ ทั้งผู้บอกหวยและผู้ขอหวยเดาคาดคะเนกันส่งไป ถ้าบอกมากคนเข้าก็อาจถูกได้สักคน

แน่ะที่วัดไผ่โรงวัว ท้าให้เงินสด ๆ ถ้าผู้ใดบอกหวยให้ถูกได้ ไปเอาเงินที่วัดไผ่โรงวัวเดือนละ ๑ ล้านบาท เขียน

ป้ายติดไว้ที่วัดเลย เขียนท้ามา ๖-๗ ปีแล้วไม่เห็นมีใครไปเอาเงินสักคน ถ้าไม่ใช่พระอรหันต์ไม่มีใครบอกให้ถูกได้ หลงละเมอกันไปเปล่า ๆ โกหกทั้งเพ เลิกคิดกันเสียดีกว่า คิดไปก็ไม่เข้าท่า

ในระยะชาวนาเลิกไถเลิกหว่าน เป็นเวลาว่างของชาวนา ในครอบครัวที่พ่อแม่มีปัญญา ลูกกี่คน ๆ ก็หางานให้ทำ บ้างให้ปลูกสวนครัวเลี้ยงสัตว์ บ้างก็ให้ปั่นฝ้ายทอผ้า บ้างก็ให้ทำไร่เพื่ออาชีพ บ้างก็ให้จักสานกระบุง ตะกร้า และสานเสื่อ บ้างก็ให้ตัดเย็บย้อมผ้า บ้างก็ซ่อมแปลงบ้านช่องที่สลักหักพัง บ้างก็เข้าป่าหาฟืน บ้างก็หาผักหาปลาทำเสบียงกรังไว้หน้าเกี่ยว บ้างก็เที่ยวรับจ้างหาเงินไว้ใช้ หนุ่มสาวบางคนก็ไม่เอาไหนเที่ยวตะโพงหาแหล่งสวาทและที่เริงรมย์ บางบ้านก็เที่ยวแสวงหาบุญตามวัดวาอาราม บางบ้านก็เที่ยวซื้อถูกขายแพงหากำไร บางบ้านก็ทำยุ้งทำฉางไว้ใส่ข้าว บางบ้านก็เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ขายและกินไข่

พอถึงเดือน ๑๑-๑๒ น้ำก็นองไปทั่วบ้านทั่วนา บางปีก็ท่วมพื้นเรือนต้องหนุนกันเป็นการใหญ่

ชาวนาตอนนี้ลำบากมาก ควายตัวมันใหญ่ ต้องหาที่ให้มันอยู่ ต้องถมโคกให้มัน ต้องปลูกร้านให้มัน บางบ้านก็ต้องไล่เข้าป่า ชาวนาที่นี้จะไปไหนมาไหนต้องใช้เรือ แต่

ชาวนาเคยชินเสียแล้วเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น กลับนึกสนุกเสียด้วยซ้ำไป เพราะเป็นเวลาหน้ากฐินผ้าป่า เมื่อทำบุญออกพรรษาแล้ว เป็นหน้ากฐินผ้าป่า พอถึงหน้ากฐินผ้าป่าชาวนาร่าเริงสนุกสนานกันสุดขีด อะไรจะมาสนุกสนานเท่าหน้ากฐินผ้าป่าไม่มี ผ้าป่ามีเวลากลางคืน กฐินมีเวลากลางวัน เดี๋ยวกลองตูมผ้าป่าวัดเหนือ เดี๋ยวกลองตูมกฐินวัดใต้ เสียงกลองตูมจะเป็นผ้าป่าหรือกฐินก็ตาม หนุ่มสาวขนลุกชูชันตื้นตันใจ มีความอิ่มเอิบไม่อยากกินข้าว นึกว่าจะได้พบคู่รักสมหวังในเมื่อเห็นกันเมื่อแต่งตัวสวย ๆ "ชาวนาแต่งตัวกันเมื่อไปทำบุญ หรือเมื่อมีงานร่าเริงเท่านั้น นอกนั้นก็แต่งตัวด้วยผ้าปะผ้าขาด ยิ่งคนมีเงินยิ่งชอบแต่งของปอน ๆ เพราะชาวนาโดยมากอยู่กับการงานที่ไม่สะอาด" เมื่อชาวนานาน ๆ จะได้เห็นคู่รักแต่งตัวสวย ๆ สักที จะได้ดูกันอย่างอิ่มตาอิ่มใจ เพราะในที่เริงรมย์เช่นนี้ใคร ๆ ก็ต้องแต่งตัวประกวดกัน มีเท่าไรแต่งหมด ผู้ที่มีอันจะกินก็แต่งเสียเลอเลิศ มีสร้อยสนิมพิมพาพร เพชรนิลจินดา แก้วแหวนเงินทองให้แพรวพราวไปหมดทั้งตัว ขี่เรือที่สร้างสรรค์กันมาอย่างงดงามในครั้งกระนั้นใช้เรือมาด ๔ แจวว่าเป็นเรืออันล้ำค่า เป็นเรือที่มีสง่าที่สุด ถ้าบ้านใดมีเรือ ๔ แจวใช้ บ้านนั้นถือกันว่าเป็นบ้านที่ร่ำรวยมีอันจะกิน พวกเรือมาด ๔ แจว พอถึง

วันกฐินผ้าป่า ก็แต่งกันเสียหรูหราทั้งเรือทั้งคน แลดูเพริศพริ้งแพรวพราวตา แจวผาดไปผาดมาโชว์ศักดิ์ศรีว่าฉันหนึ่งในตำบลนี้ เจ้าเรือปั้นเรือแปะก็พายรี่ไปตามสายชล เจ้าเรือพายม้าเรือยาวก็เสียงพรีบเหยอว พรึกเหยอว น้ำเป็นฟองนองระลอก ทำทีท่าว่าจะแข่งกัน เจ้าเรือโปงก็พายตุ๊บป่องตุ๊บป่องไม่เข้าท่า "เรือโปงเขาเอาต้นตาลขุดทำเรือ" เจ้าเรือแพไม้ไผ่ก็พายอื้อซ่า อื้อซ่า น่าเบื่อเหลือกำลัง "เรือแพเขาเอาไม้ไผ่หลายลำมัดทำแพ" เมื่อถึงเรือกฐินนั้น เสียงวี๊ดว๊าดเจี๊ยวจ๊าวจ๊อกแจ๊กจอแจเหมือนนกกระจาบทำรัง "ที่มีเสียงดังนั้นในเมื่อหนุ่มสาวมาประสานงากันก็สาดน้ำรดกันบ้างก็สนทนาปราศรัยกัน ในคราทีนั้นเองหนุ่มสาวก็เทียบเรือเข้าหากัน และทั้งแก่และแม่หม่ายก็เอ่ยเพลงขึ้นทันที" ฝ่ายชายว่าปลอบก่อนว่า "ลอนาราเอานาวาเข้ามาเคียง พี่จะขอฟังเสียง" ลูกคู่รับ "ฮ้าไฮ้" แล้วว่าต่อ "นางไนย" เสียงชายว่าดูขรมเหมือนนกเขา เดี๋ยวลำโน้นร้องบ้าง ลำนี้ร้องบ้าง ล่อกันเสียงอึงเอ็ดเหมือนจับเป็ดใส่เล้า แล้วชายก็ลงท้ายเพลงว่า "หวาน ๆ สักห้าคำเอย" ลูกคู่ก็รับท้ายเพลงนั้นไปหมด เอาตรง เฉี๊ยบ เฉี๊ยบ แล้วก็ร้องยั่วร้องต้อนรับท้ายเพลงจบฝ่ายชายปลอบแล้ว ฝ่ายหญิงก็ร้องขึ้นมา ฝ่ายชายก็ร้องประคองคลอเคล้าเสียงหญิงเกรียวกราว ครื้นเครง

สนุกสนานกันเต็มที่ มีทั้งฉิ่งฉับไม้กรับให้จังหวะเสียงหญิงร้องว่า "น้องไม่ให้เสียทีที่พวกพี่มาหา พอได้ยินพี่ร้องหนูน้องก็ว่า" ฝ่ายชายก็รับจังหวะว่า "ชัดช้าฮ้าไฮ้ หรือชะโอละว่าไฮ้" พอฝ่ายหญิงร้องจบ ลูกคู่หญิงรับท้ายเพลงเรื่อยไป ฝ่ายชายก็เปล่งเสียงประคองเพลงหญิงอย่างหือรือหรรษาว่าแก้เกี้ยวกันไปสนุกกันไป ที่มีหวังก็ฝังใจในกันและกันรู้กันในที เช่นยังกะพ่อเพลงเขาว่า "ทั้งพี่ก็เป็นหนุ่ม ทั้งแม่คุณก็เป็นสาว ให้แม่คุณนึกเอาในใจเอย" แม่ค้าขายขนมก็ร้องเน้อขนมจ้า แม่ค้าขายกล้วยทอดก็ทอดฉ่าควันโขมง จำพวกข้าวห่อก็โยนให้กันอยู่ขวักไขว่ ไม่มีใครถือใครในเวลานั้น จำพวกเรือแข่งก็พรึบเหยอว พรึกเหยอว ขนานกันไป พระในวัดก็ทนดูอยู่ไม่ไหว จัดเรือแข่งต๋าออกไป เจ้าเรือแข่งสีกาก็ต๋าเข้าใส่ สาดน้ำให้พระเปียกปอนไปตาม ๆ กัน เรือแข่งสีกาเห็นเรือแข่งพระเหมือนเห็นเรือขนมร้องท้าแข่งเสียงให้ลั่นสนั่นไป ฝ่ายข้างพระก็ใช่ย่อยเสียเมื่อไหร่ปรี่เข้าจ้ำจนไม่ลืมหูลืมตา พอเรือพระแพ้ เสียงสีกาก็โห่ร้องสนั่นหวั่นไหว มันช่างสนุกสนานเสียนี่กระไร เมื่ออาตมาบวชอยู่ที่วัดบางสามใหม่ ๆ ได้เห็นพระแข่งเรือจริง ๆ ที่วัดบางสาม มีเรือชะล่ายาว ๑ ลำ จุคนสัก ๓๐-๔๐ คน เขาว่าพระเอาออกแข่งทุกปี เมื่อปีอาตมาบวชก็ได้เห็นพระท่าน

เอาเรือชะล่าลำนั้นออกแข่ง พอกลับมาท่านอาจารย์ท่านเทศน์ให้ ๑ กัณฑ์ ในคำเทศน์นั้นว่า "ให้แม่มึงเอากระบุงมาโกยเอาซีวะบุญ อาตมาไม่ได้ไปกะเขาเลยไม่ได้บุญ" ครั้นได้เวลาแห่กฐิน จำพวกเรือโยงก็โยงเรือกฐินขึ้นไปตามลำแม่น้ำวกวนไปตามคุ้งแควต่าง ๆ โยงไปหยุดไปเป็นทอด ๆ จำพวกเรือน้อยใหญ่ก็ตามกันมาจอดเป็นทิวแถวตรงที่เรือองค์กฐินจอดอยู่นั้น พอได้เวลาทอดกฐินก็ช่วยกันโยงเรือกฐินเข้าวัดที่จะทอดกฐินนั้น พวกกระบวนแห่บางพวกก็ไปโมทนากะเขาบ้าง บางพวกก็กลับบ้าน เวลาผ้าป่ากลางคืนชาวนาก็มีขบวนแห่คล้ายกันกับวันกฐิน

พูดถึงวันสนุกครื้นเครงเช่นนั้น อาตมาเวลานั้นได้มีคู่รักกับเขาคนหนึ่งรูปร่างหน้าตาเขาสวยน่ารักอยู่เหมือนกัน อาตมาเขียน ๆ ไปก็นึกรำจวนถึงเขา แต่เขาได้ตายจากไปนานแล้ว โอ! นั่นเขาได้ตายไปเสียแล้วหรือ! น้องรักคนนั้นแหละทำให้อาตมากระอักกระอ่วนอยู่หลายพรรษา พอเขาเห็นว่าอาตมาไม่ไปอยู่กับเขาแน่ เขาก็มีสามีไป

โอ! เจ้าตัณหาเอ๋ย ทำไมจึงทำให้มนุษย์สังเวชว้าเหว่เปล่าเปลี่ยวกระไรเช่นนั้น ถ้าไม่ได้พระพุทธองค์ทรงพระเมตตาแล้ว สัตว์โลกจะได้รับทุกขเวทนาสักเพียงไรก็ไม่รู้

พอหมดหน้าผ้าป่ากฐิน ชาวนาก็ว้าวุ่นในเรื่องที่จะเกี่ยว

ข้าวต่อไป ต่างก็จัดแจงบ้านเรือนยุ้งฉาง กระพ้อมกะปา งอบ เคียว เสื้อผ้าสำหรับชาวนา ฟืนตองหักหามาไว้ ครั้งถึงเวลาลาภใหญ่ไพศาลของชาวนา พอแสงทองผ่องอำไพสาดส่องมาใต้หล้า ก็แลเห็นรวงทองเรื่อเรืองเหลืองอร่ามดุจดังทองคำธรรมชาติที่เทพเจ้าได้เนรมิตไว้ให้ ชาวนาก็พากันชื่นชมยินดีว่า ชาวเราเอ๋ย ปีนี้ข้าวในนาของพวกเราช่างดีเสียนี่กระไร ปีนี้พวกเราสมหวังแล้ว สามีก็ว่ากับภรรยาว่า แม่มึงปีนี้ข้าจะซื้อสร้อยคอทองคำให้เองสัก ๑ เส้น ภรรยาก็ดีใจว่ากะสามีว่า ข้าจะซื้อเหล้าให้แกสัก ๑ กระติก ข้าจะอยู่กะเหย้าเฝ้ากะเรือน แล้วแกอย่าเอาอีหนูที่ไหนมาอีกนะ ผัวเมียต่างก็ฉอเลาะกันอย่างร่าเริงใจ

ครั้นสายัณห์ตะวันรอนโพล้เพล้จะใกล้ค่ำ ลูกเมียพ่อแม่ของชาวนา ก็พากันหุงหาอาหารเสร็จแล้วก็ชวนกันกิน พออิ่มหนำสำราญแล้วก็ชวนกันเข้ามุ้งนอน ผัวเมียต่างก็รำจวนถึงวันสำคัญจะมาถึงว่า เสฺว วันพรุ่งนี้แล้วซีหนอ เป็นวันมหาลาภของเรา คือ วันเกี่ยวข้าว เฝ้าคะนึงนึกจนนอนไม่หลับ จิตใจให้หวนถึงแต่รวงทองว่าจะมาเป็นสมบัติของเราในไม่ช้านี้ ครั้นเวลาค่อนรุ่งชาวนาก็ลุกแต่ดึก หุงข้าวต้มแกงจนสำเร็จ พอแสงทองส่องฟ้าจวนจะแจ้ง ชาวนาทั้งหลายก็พากันออกไปในทุ่งนาช่วยกันเกี่ยวช่วยกันคว้า บางครั้งก็ลง

แขกช่วยกันเกี่ยว บางครั้งก็เล่นเพลงเต้นกำรำร้อง บางครั้งก็พนันขันต่อ ว่าใครจะเกี่ยวได้มากกว่ากัน อาตมาก็เคยเกี่ยวกับเขาได้วันละ ๑ ไร่ ดูก็น่าสนุกครึกครื้นเหลือหลาย ถ้ามีสีกาเข้าเกี่ยวแข่งขันด้วยยิ่งไปกันใหญ่ บางครั้งก็นึกระอาเบื่อหน่ายเต็มทน ก้ม ๆ เงย ๆ วันแล้ววันเล่า มันเป็นเวลาช้านานเสียเหลือเกิน มันปวดกระดูกสันหลังแทบจะหักลงไปตาย ใครจะอดจะทนเท่าชาวนาไม่มีแล้ว อาบทั้งแดดอาบทั้งฝน ชาวนาที่จะท้อถอยหนีมิได้มี ทนจนเอาข้าวเลี้ยงโลกเลี้ยงพุทธศาสนาได้ ชาวนาได้ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างใหญ่หลวง ถ้าไม่มีชาวนามนุษย์ทั้งหลายจะต้องตายกันเกือบหมดโลก ชาวโลกน่าจะคิดถึงบุญคุณชาวนาบ้าง พ่อค้าควรผันผ่อนการค้าให้เบาบางลง ไม่ค้ากำไรเกินควร เราเดินไปตามตลาดบ่อย ๆ แลเห็นชาวนามาซื้อของโดยมากผ้าขาดกะรุ่งกะริ่ง อุตส่าห์เอาเงินมาอุดหนุนพ่อค้าแม่ค้า พูดอะไรไม่ได้เลย แล้วแต่พ่อค้าแม่ค้าจะเมตตา ถ้าไปต่อถามเข้าเขาก็ว่าขาดทุน ขาดทุน ว่านี่ฉันสงสารชาวนาผ้าปะผ้าขาด ถ้าคนอื่นฉันไม่ขายให้ ฉันขายคนอื่นได้กำไรมากกว่านี้ ชาวนาต้องจำใจจำเอา ถ้าไม่เอาก็ไม่มีจะกินจะใช้ ถ้าซื้อเชื่อด้วยต้องโดนเข้า ๒ ต่อ ๓ ต่อ เช่นซื้อ ๑๐ บาท จด ๒๐ บาท ซื้อ ๕๐ บาท จด ๑๐๐

บาท ดังนี้เป็นต้น เราสงสารชาวนาเหลือเกิน ผ้าขาดแล้วก็ยังต้องขาดต่อไปแล้วยังปะอีก บางคนปะจนไม่มีเนื้อผ้าจะปะ ชาวนาเช่นนี้น่าสงสารยิ่ง รัฐบาลควรสงสารชาวนาให้มาก ต้องช่วยชาวนาทุกวิถีทาง ชาวนายากจนบ้านเมืองก็ยากจน ชาวนาเจริญบ้านเมืองก็เจริญ ชาวนาวินาศย่อยยับลงบ้านเมืองก็สลายอยู่ไม่ได้ ขอให้พวกฉ้อราษฎร์บังหลวงคอรัปชั่นจงเห็นแก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เถิด อย่าได้กระทำอย่างที่เคยมาเลย จงหยุดเสียเถิด นายทุนก็เอาดอกให้น้อยลง พ่อค้าแม่ค้าก็เอากำไรพอสมควร เกื้อกูลกันไป จงช่วยกันฟื้นฟูชาวนาให้เจริญงอกงามเถิด เพื่อช่วยให้ชาวนาอยู่ดีกินดี บ้านเมืองก็สงบสุข โลกก็จะร่มเย็น โจรผู้ร้ายก็จะเบาบาง สิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ก็จะหมดไป ชาวนาเขาทำนากันมาจนเป็นมรดกตกทอดมาช้านานตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์เมื่อไรก็ไม่รู้ ชาวนาเกิดมาเมื่อไรก็พบแต่ชาวนา ชาวนาก็ต้องทำนากันอยู่เช่นนี้เรื่อยไปจะนานแสนนานสักเท่าไรก็ต้องทำอยู่อย่างนั้น เพราะมันเป็นของประจำโลก

นายขอมชาวนาผู้นี้นับว่าโชคดี ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ได้พบโลกอันกว้างใหญ่ไพศาล ได้ท่องเที่ยวอยู่ในโลกช้านาน ได้พบสิ่งแปลก ๆ ในโลกเหลือคณานับ ได้อยู่วัด ได้อยู่โรงเรียนประชาบาล มีความรู้ ป.๓ ได้ศึกษาทั้งวิชาโลก

และวิชาธรรม เกิดในตระกูลสัมมาทิฏฐิ ไม่ตายในท่ามกลางอายุ อยู่มาได้จนอายุถึง ๒๐ ปี นับว่าเป็นลาภใหญ่มหาศาล ได้พบทั้งดีทั้งเทียมทั้งเลว หาประมาณมิได้ ครั้นอายุครบได้ ๒๐ ปีบริบูรณ์ บิดามารดาก็ส่งเข้าบวชในพระพุทธศาสนา ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ของพระพุทธองค์ ได้เข้าอยู่ใต้ร่มธงของพระอรหันต์ มันช่างน่าดีใจเสียนี่กระไร

นายขอมผู้โชคดี บังเอิญประจวบเหมาะจำเพาะพบศาสนาของพระพุทธองค์ และได้บวชเป็นพระในศาสนาของพระพุทธองค์ นายขอมต้องเป็นผู้มีบุญบารมีสร้างสมอบรมมาช้านาน ไม่เช่นนั้นจะไม่พบพระพุทธศาสนาได้เลย

เมื่อนายขอมได้บวชเป็นพระใหม่ ๆ พระภิกษุขอมก็เหมือนเด็กแดง ๆ แบเบาะอยู่ในผ้าอ้อม ไม่รู้อิโหน่อีเหน่อะไรเลยนานเข้าก็รู้จักกะดุกกะดิกพลิกคว่ำพลิกหงาย แล้วก็สอนคลานสอนนั่ง สอนเดิน สอนพูดอ้อแอ้ไปตามภาษาทารก แล้วก็โตขึ้นเป็นลำดับ สิ่งต่าง ๆ ก็เติบขึ้นตามตัว

พระภิกษุขอมก็เป็นเช่นเดียวกันอย่างนั้น เมื่อบวชใหม่ ๆ ก็มืดตื้อไปหมดมองไม่เห็นอะไร จะผิดชอบชั่วดีอย่างไรก็ไม่รู้ ทำกิจต่าง ๆ ตามภิกษุเก่า ๆ ท่านทำกัน เช่น ท่องบ่นมนต์พร ทำกุฏิ ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์ กวาดวัด ลงโบสถ์ บิณฑบาต รักษาผ้าเป็นต้น ประพฤติผิด ๆ ถูก ๆ ไป

ตามเรื่อง ไม่รู้ตื้นลึกหนาบางในทางศาสนานั้นแต่อย่างไร อาศัยพระอุปัชฌาย์แนะนำสั่งสอนเป็นประจำ พระอาจารย์ก็สั่งสอนบ้าง และพระที่ท่านอยู่เก่า ๆ แนะนำบ้าง ศึกษาตามตำราพระพุทธศาสนาบ้าง ได้ความรู้หลายทาง รวมกันก็พอทนอยู่ในพระพุทธศาสนาได้ เมื่อบวชใหม่ ๆ ก็ไม่รู้ว่าจะบวชอยู่ได้นานหรือไม่นาน จะสึกลาสิกขาหรือไม่ลาสิกขาก็ไม่รู้ได้ เป็นแต่อยู่เรื่อย ๆ ไปในทางพระเท่านั้น

เมื่ออยู่นานเข้าความรู้ก็มากเข้าค่อยรู้ค่อยเห็นเข้าบ้างบางสิ่งบางอย่างในเรื่องของพระ สัทธาก็มีขึ้น ความกลัวบาปละอายบาปก็มี ค่อยรู้ค่อยไปค่อยมองเห็นของดีในพระพุทธศาสนา ครั้นอยู่นานเข้าสัทธาก็มากเข้า ความรู้ก็มากเข้าการศึกษาในธรรมก็มากเข้า อยู่ไป อยู่ไปก็เลยลืมเพศคฤหัสถ์ รู้ตัวว่าตัวเป็นภิกษุรูปหนึ่งในพระพุทธศาสนา มาอยู่นานสัทธาก็มากเข้าทุกที สติก็มีขึ้น ความเพียรก็มีขึ้น รู้จักสอดส่องมองเห็นพระธรรม ความเชื่อก็มั่นคงต่อพระพุทธศาสนาจนทำสิ่งใด ๆ ด้วยตนเอง ไม่ต้องมีใครตักเตือน เป็นอิสระในธรรม ถวายตัวเป็นข้าพระรัตนตรัย ขอถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึกตลอดชีวิต ยิ่งอยู่ไปในผ้ากาสาวพัสตร์ยิ่งดี ยิ่งอยู่ยิ่งดี ยิ่งอยู่ยิ่งเพลิน ยิ่งอยู่ยิ่งได้ความสุข เกิดปีติปราโมทย์ในธรรม ให้รู้สึกครึ้มใจอย่างไรชอบกล

ให้รู้ได้ด้วยตนเองว่าคำสอนของพระพุทธองค์นี้ดีจริง ๆ ไม่ใช่ของปลอม ไม่ใช่ของหลอกลวงอะไร อาจให้คุณแก่ผู้ปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่ของเหลวไหล ผู้รู้ทั้งหลายอาจรู้ได้ด้วยตนเอง

อาตมาเชื่อมั่นในธรรมยิ่งนัก จะขอเกาะชายผ้าเหลืองของพระพุทธองค์ไม่ทิ้ง ขอเกาะไปนิพพานกับพระพุทธองค์ จะถึงนิพพานหรือไม่ถึงก็ตาม จะขอเกาะชายจีวรของพระองค์ไปจนตาย ไหน ๆ ชาตินี้ได้เจอคำสอนของพระพุทธองค์ อาตมาดีใจยิ่งนัก ต่อไปจะไม่เจอศาสนาของพระพุทธเจ้าเหมือนกะชาตินี้ อาตมาขอถึงพระพุทธองค์ไปจนตลอดชีวิต อาตมาได้บวชฝังตนอยู่ในพระพุทธศาสนา ย่างเข้ามาถึง ๖๐ พรรษาแล้ว กายของอาตมานั้นบวชเป็นพระได้ แต่ใจของอาตมาบวชได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ยังไม่เป็นพระทั้งตัว บางครั้งก็ดี บางครั้งก็เผลอ ใจยังไม่เป็นพระแท้ ความรู้น่ะรู้ได้ว่า พระธรรมมีคุณ พระธรรมดีจริง ๆ แต่การปฏิบัติได้บางสิ่งบางอย่าง ยังปฏิบัติได้ไม่หมดจนสิ้นเชิง ยังต้องสู้รบกับกิเลสตัณหาอยู่

อ้ายเจ้าตัณหานี่มันสำคัญเหลือเกิน มันพร้อมด้วยเสนาของมัน มันเข้ารุมล้อมอยู่รอบด้าน เราขับไล่มันอยู่หยก ๆ เดี๋ยวมันเข้ามาอีกแล้ว เจ้าตัณหานี่เผลอไม่ได้ พอเผลอละ

ก็มันก็แผล็บเข้ามาทีเดียว ต้องระวังกันแจทีเดียว แน่ละรัง ตัณหามันอยู่ที่ตัวมนุษย์ ตัวมนุษย์เกิดมาจากตัณหา เป็น ตัณหาทั้งตัว เป็นตัณหาทั้งเจ็ดชั่วโคตร พ่อแม่เราก็เป็นตัณหา ทั้งตัว แล้วทำให้ลูกเกิดมา ลูกมันก็เป็นตัณหาทั้งตัวเช่นเดียว กันกับพ่อแม่ เมื่อตัวของเราเป็นตัวตัณหาแล้วมาบวชเป็น พระขับไล่ตัณหาออกจากตัว ไม่ใช่ของง่ายเลย เพราะร่าง กายมนุษย์เป็นเรือนของตัณหา เมื่อร่างกายเป็นของตัณหา ตัณหามันอยู่ของมันมาก่อน จู่ ๆ ก็จะมาไล่ให้มันออกไป เชอะไม่มีวันเสียละที่เจ้าตัณหามันจะออกไปง่าย ๆ ยิ่งปุถุชน คนหนาด้วยแล้วอย่าไปไล่มันเสียให้ยากเลย ไล่ไปไล่มา เดี๋ยวเจ้าตัณหามันก็จับเอาไปเป็นทาสจนหมด พระบวช ใหม่ ๆ สมัยนี้ไม่เห็นมีใครคิดไล่ตัณหากันเลย พอออกพรรษา เจ้าตัณหามันก็ต้อนเอากลับบ้านไปเป็นแถว เมื่อจะอุปสมบท ได้กล่าคำขอบวชว่า "สพฺพทุกฺข นิสฺสรณ นิพฺพาน" จะ ขอบวชไปนิพพานตามพระพุทธองค์ เที่ยวขอลาพ่อแม่ญาติ พี่น้องว่า นิพฺพาน ปจฺจโย โหตุ ขอให้เป็นปัจจัยแก่พระ นิพพาน คือขอลาพ่อแม่ญาติพี่น้องไปนิพพาน พอบวชเข้า แล้วไม่ไปจริงดังกล่าว มาม้วนอนกินข้าวสุกเสีย เจ้าตัณหามัน ก็เอาเชือกคล้องคอกระตุกเอาไปเป็นทาสของมันตามเดิม ร้อยทั้งร้อย พันทั้งพันไม่มีใครคิดต่อสู้ตัณหาเลย ผู้มาบวช

เป็นพระไม่ว่าเก่าใหม่ เจ้าตัณหามันคอยคะยั้นคะยอบอกให้เอาเข้าไป เอาเข้าไป จะไปอยู่เฉยทำไม บวชเป็นพระลาภสักการะมากมายก่ายกอง นั่นหามผีมาแล้ว คอยจ้องบังสุกุลให้ดี เอาเสีย ๙ บาท ๑๐ บาท เดี๋ยวนิมนต์เจริญพระพุทธมนต์เย็นฉันเช้า ตัณหามันบอกให้คอยนึกต้องได้แน่ ๆ ๙ บาท ๑๐ บาท เดี๋ยวสังฆทาน เดี๋ยวผ้าป่า เดี๋ยวกฐินเดี๋ยวสลากภัตร เดี๋ยวเทศน์ เดี๋ยวนั่งแจง เดี๋ยวบวชนาค เจ้าตัณหามันคอยยุบอกให้เตรียมตัวให้ดี เดี๋ยวมันก็ได้เรื่อย ๆ พระที่บ้ายุก็ตะกละตะกลามโกยเอากอบเอาจนกุฏิไม่มีที่ว่างที่ใส่ ที่พระมียศมาก ๆ ลาภก็ไหลมาเทมา เช่นพระอุปัชฌาย์เป็นต้น เงินก็ฝากคลังเป็นแสนเป็นล้าน บางองค์เวลาตายพวกศิษย์ค้นตามกุฏิได้เงินเป็นแสน ๆ ล้าน ๆ นั่นเพราะตกอยู่ในอำนาจตัณหา ตัณหามันบอกให้เมื่อบวชเป็นพระแล้วให้กอบโกยเอา ท่านเชื่อตัณหาท่านก็เป็นเพียงเทพเทวาเฝ้าทรัพย์ไม่ได้ไปนิพพานกะเขา ถ้าท่านสึกออกไปตัณหาเขาก็หาเมียให้ แล้วตัณหาก็ยุให้ทำลูกต่อไป ได้ลูกหลานเหลนโหลนแล้ว ตัณหามันก็ยุต่อไปอีก

ผู้ชนะตัณหาได้เด็ดขาด คือ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย ผู้ชนะเพียงเอกเทศก็ได้แก่พระอริยเจ้าทั้งหลาย ๓ จำพวกข้างต้น นอกนั้นที่เป็น

ปุถุชนแล้ว เขาไม่คิดเอาชนะตัณหาแต่อย่างไร เขาก็เพลินไปกับตัณหาตลอดชาติ เขาก็คุยกับลูกกับเมียเขาเพลินไป ฝ่ายหญิงก็คุยกับผัวสบายใจเฉิบ

บางท่านบวชเป็นมหาบาเรียนยังต้องเวียนไปหากัน บางท่านบวชเรียนจนจบพระไตรปิฎกได้รับยกย่องเป็นท่านเจ้าคุณยังหมุนกลับไปมีลูกตั้งโขลง เจ้าตัณหามันเก่งถึงขนาดนั้น นอกจากพระอริยเจ้า ๔ จำพวกแล้วไม่มีใครสามารถต้านทานเอาชนะมันได้

ท่านอนิโช ภิกขุ (ขอม) รูปหนึ่งละที่คิดสู้กับเจ้าตัณหา เมื่อบวชใหม่ ๆ เรายังไม่รู้วิชชาต่อสู้ตัณหา เจ้าตัณหามันเล่นเอาเราเสียเกือบแย่ มันทั้งทุบตีเตะถองฉุดยื้อเล่นเอาเราบอบช้ำไปเลย มันเอาไม่ให้เราตั้งตัวได้บ้างทีเดียว มันเล่นเอาเราไม่มีประตูสู้ได้เลย แพ้มันทุกทีไป เช่นมันบังคับให้เอาอะไรเราก็เอาทั้งนั้นทุกอย่าง ไม่ได้ขัดขืนมันได้บ้าง ตัณหามันบอกให้อาตมากินเข้าไป เราก็กินเสียท้องกางไป มันบอกให้เอาเงินมาเก็บไว้เราก็เก็บ มันบอกให้ไปซื้อของดี ๆ มาใช้ เช่นแก้วสวย ๆ จีวรดี ๆ ตะเกียงสว่าง ๆ มีดกระป๋อง โต๊ะ นาฬิกา ตู้โชว์ ไฟฉาย เราก็ซื้อทุกอย่าง มันบอกให้ขี้เราก็ขี้ มันบอกให้เยี่ยวเราก็เยี่ยว มันบอกให้หัวเราะเราก็หัวเราะ มันบอกให้ร้องไห้เราก็ร้องไห้ มันบอกให้เจ็บ

ไข้ได้ทุกข์เราก็เจ็บไข้ได้ทุกข์ มันบอกให้โลภเข้าไปเราก็โลภ มันบอกให้โกรธเข้าไปเราก็โกรธ มันบอกให้ตีเด็กตีแมวตีหมาปาไก่เราก็ตีก็ปา อ้ายตัณหามันเอาเราวุ่นวายไปหมด

ครั้นเราบวชนานเข้าสติปัญญาของเราก็ฟูเฟื่อง มีทั้งความฉลาดและแหลมคม ครั้นบวชได้ ๓๐-๔๐ พรรษา สติก็ตั้งมั่นในพุทธศาสนา ทั้งพละกำลังก็มีมาก มีทั้งกำลังสัทธา กำลังความเพียร ปัญญาก็ฉลาดมากขึ้น ท่านอนิโชเห็นว่าจะพอสู้กับเจ้าตัณหาได้ จึงคิดแย่งบัลลังก์ คือ ร่างกายกะเจ้าตัณหา เจ้าตัณหามันถือว่าร่างกายเป็นของมันมาก่อน ถ้าใครมายื้อแย่งเป็นต้องเห็นดีกัน เมื่อต่อสู้กันใหม่ ๆ เห็นว่าเจ้าตัณหานี่กำลังมันมากมายเหลือเกิน ต้องสู้พลางหนีพลาง สู้กันไปสู้กันมาก็พอรู้ชั้นเชิงเจ้าตัณหาได้ว่า เจ้าตัณหานี่ไม่เท่าไร เราก็ลูกพระตถาคต เราจะตามพระพุทธองค์ไป เราจะไม่ให้เจ้าตัณหามาขวางทางเป็นเด็ดขาด วิชชาชั้นเชิงต่อสู้พระพุทธองค์ก็ประทานให้ไว้ เราจะเก็บไม่ได้ต้องเอาออกมาสู้กับมัน เมื่อเราคิดได้ดังนั้นแล้วเราก็กัดฟันฮึดสู้อย่างจริงจัง เจ้าตัณหามันก็เก่งไม่เลวเหมือนกัน เราก็สู้อย่างไม่คิดชีวิตเหมือนกัน ต่อสู้กันอย่างฉกาจฉกรรจ์ ต่อสู้กันทุกวันทุกเวลา ผลัดกันแพ้ผลัดกันชนะ ฝ่ายตัณหาก็รุน ฝ่ายท่านอนิโชก็แรง ต่อสู้กันอย่างถึงพริกถึงขิง ต่อสู้กันไปต่อสู้กัน

มาจนไม่มีใครแพ้ใครชนะ ต่างคนต่างลากันไป เพราะเข็ดฝีมือกันไปเอง แต่เจ้าตัณหามันไม่ยอมง่าย ๆ มันคอยรังควานเย้าแหย่ยั่วยุอยู่เสมอ พระอนิโชก็ไม่ประมาทคอยตั้งท่าคอยทีอยู่ ถ้าเจ้าตัณหามาเมื่อไรเป็นต้องสู้กันอย่างไม่ไว้ชีวิต พอเราบวชได้ ๔๐-๕๐ พรรษา เรามีปัญญากล้าแข็ง รู้ชั้นเชิงของตัณหาได้ดี อีทีนี้เกิดต่อสู้กันเมื่อไร เจ้าตัณหาชักแพ้เรื่อย ๆ สู้กันทีไรเจ้าตัณหาก็แพ้ทุกที เมื่อตัณหาแพ้บ่อย ๆ เข้า ใจเราก็องอาจกล้าหาญ เราก็รู้ได้ทันทีว่าเจ้าตัณหาชักอ่อนกำลังลงแล้ว ดูว่าไม่ค่อยจะมารบกวนเรา นาน ๆ จะมาสักครั้ง มาเราก็สู้จนแพ้ไป เมื่อตัณหาไม่ได้มารบกวนเราบ่อย ๆ สติปัญญาเราก็ดีขึ้น ดีขึ้นเรื่อย ๆ ใจก็แจ่มใสมองเห็นความดีในพระพุทธศาสนามีใจสูงขึ้นทุกที จนใจเชื่องต่อคำสอนของพระพุทธองค์ พระอนิโช ภิกฺขุ ก็โตขึ้นในธรรม แล้วก็เปลี่ยนสภาวะจากเดิม คือ เปลี่ยนโลกมาเป็นธรรม เปลี่ยนวงศ์ตระกูล เปลี่ยนชาติศาสนาใหม่ เปลี่ยนมาเป็นศากยบุตรในพระพุทธศาสนา ความดีใจความเพลิดเพลินในธรรมก็ทวีคูณขึ้นเป็นลำดับ

ท่านอนิโช ภิกฺขุผู้นี้เท่ากับเป็นนักรบตัวยง ต่อสู้กับตัณหาอย่างแสบเผ็ด เล่นเอาตัณหาไม่กล้ามาต่อสู้ซึ่งหน้า เพราะเจ้าตัณหามันเข็ดขยาดท่านอนิโช ภิกฺขุผู้นี้ ท่านต่อสู้

เอาจริง ๆ ต่อสู้จนเจ้าตัณหาเอือมระอา เราขับเคี่ยวกันมากับตัณหา ตั้งแต่บวชเป็นพระมาจนถึงบัดนี้ย่างเข้า ๖๐ พรรษา อายุก็ยืนนานถึง ๘๐ ปี ถึงกระนั้นเวลานี้เจ้าตัณหามันยังรบเร้าเราเสมอ เราก็ต้องระวังเสมอ

เจ้าตัณหากับท่านอนิโชมีทัศนะไม่ตรงกัน เจ้าตัณหาเขาถือว่า ร่างกายของเขา ๆ จะอยู่กับร่างกายของเขา เขาอยู่ของเขามาตั้งแต่อยู่ในท้องมารดา ท่านอนิโชก็จะเอาร่างกายของเขามาเป็นตู้พระธรรม เจ้าตัณหาก็จะเอาร่างกายใส่โลภโกรธหลง เมื่อความเห็นไม่ตรงกันเช่นนี้ ก็ต้องแย่งกันใครดีใครได้ เจ้าตัณหาเขาบ่นว่า ชะชะเด็กทารกของเขาอยู่ในตัวท่านอนิโชตั้งหลายคน บางทีจะถึง ๙ คน ๑๐ คน ก็เป็นได้ จะได้เป็นเชื้อสายสืบพันธุ์ได้อีกเป็นกอง บางทีจะถึงร้อยคนพันคนก็เป็นได้ ตลอดลูกหลานเหลนโหลน นี่ท่านอนิโชมาตัดทอนของเขาเสีย เขาก็ต้องเคืองเอาเป็นธรรมดา เจ้าตัณหานี่ฉลาดมาก เมื่อใช้ทำลายด้วยวิธีอื่นไม่ได้ก็ปลอมเข้ามาสิงคนภายใน เช่นให้ภิกษุสามเณรช่วยทำลายให้ ท่านอนิโชทีแรกก็ไม่รู้ว่าเจ้าตัณหามันใช้กลวิธีอันลึกลับ ต่อ ๆ มาเราก็รู้ทัน เราต้องใช้ความระวังยิ่งขึ้น

แต่ท่านอนิโชเห็นว่าความเดือดร้อนยุ่งยากของคนนั้นมันน่าสงสาร เจ้าตัณหามันปั้นขึ้นมาไม่ดีเลย ดูซิต้องหาเลี้ยง

ชีพตัวเป็นเอ็น เรื่องปากเรื่องท้องก็ทำให้ย่ำแย่อยู่แล้ว ยังเรื่องมีลูกมีเต้าซ้ำเติมขึ้นมาอีก ทำให้วุ่นวายเหลือเกิน เรื่องกิน ๆ ขี้ ๆ นี่ก็ทำให้ต้องเช็ดขี้เช็ดเยี่ยวทุกคืนทุกวันน่าเบื่อ เรื่องเจ็บไข้ได้ป่วยก็ร้องโอดโอยกันไป เรื่องตีด่าฆ่าแกงกันก็มีทุกวัน เรื่องขโมย เรื่องปล้น เรื่องชู้สาว เรื่องโกหก กินเหล้า เรื่องแก่เจ็บตายโศกาอาลัยเป็นประจำ ไม่มีช่องว่างให้สบายได้เลย เรื่องนี้เป็นเรื่องของตัณหาเขาทั้งนั้น พระพุทธองค์มาช่วยโลกก็มาช่วยดับตัณหาให้มนุษย์สบาย ท่านอนิโชก็เห็นดีตามพระพุทธองค์ พระพุทธองค์แนะให้รู้ทวารทั้ง ๖ ทวารทั้ง ๖ นั้นพระพุทธองค์ทรงพระดำรัสว่าเป็นช่องให้เกิดไฟคือตัณหา ระวังอย่าให้ไฟมันลุกโพลงขึ้นมา ถ้ามันลุกขึ้นมาได้มันก็ไหม้เรือนหมด ให้รู้จักใช้ไฟพอดี ๆ ถ้ารู้จักใช้ไฟก็มีประโยชน์มาก ให้ใช้ไฟไม่ให้เกินพอดี เวลานี้ท่านอนิโชรู้จักใช้ทวารทั้ง ๖ เข้าบ้างแล้ว คือใช้แต่พอเป็นธรรม ใช้แต่พอประมาณ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ คือกินดื่มพูดคิดก็ให้สมเหตุสมผล

เวลานี้เราคอยระวังคอยสังเกตอยู่อย่างเดียว คือเรื่องตัณหา กลัวมันจะกำเริบขึ้นมาทางทวารทั้ง ๖ นั้น แล้วเจ้าตัณหามันมีอยู่ได้ไม่ว่าที่ไหน ตามนามตามรูป เจ้าตัณหามันแอบแฝงอยู่ได้ทั้งนั้น

แม้เรากำลังเขียนอยู่นี้มันก็แอบอยู่ที่เขียน กำลังมอง มันก็แอบอยู่ที่มอง กำลังได้ยินมันก็แอบอยู่ที่ได้ยิน มันอยู่ที่กลิ่นรสสัมผัสอารมณ์นี่เอง มันไม่ได้ไปอยู่ที่ไหน ตาเราไม่เห็นเอง แม้แต่ยืน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม พูด เคี้ยว ตัณหามันก็อยู่ที่นั่น ตัณหามันอยู่ทั่วไปหมดทั่วสากลโลก เพราะโลกเป็นของตัณหามัน ตัณหามันเป็นเจ้าโลก โลกอันตัณหามันหล่อเลี้ยงไว้ การสู้กับตัณหาจะเอาชนะตัณหานั้นแสนจะยากเย็น ต้องใช้อุบายวิธีหลาย ๆ อย่าง

ท่านอนิโชจึงหันมาใช้วิธีสู้ตัณหาแบบใหม่ คือหันหลังให้ตัณหา ไม่ไปสุงสิงกะมัน ไม่ไปตอแยแหย่เย้ากับมันให้มันกำเริบ ท่านอนิโชก็ใช้วิธีต่อสู้ด้วยการทำงานให้กับพระพุทธศาสนา ทำงานให้มาก ทำงานให้หนัก ให้เพลิดเพลินไปในงานพระศาสนา เราใช้งานก่อสร้างวัดวาอาราม เราใช้การเล่าเรียนศึกษาพอประมาณ เราใช้การงานทางวัตถุแทนการศึกษา เราได้ก่อสร้างวัดเข้าวัดหนึ่ง เราเห็นว่าถ้าไม่มีวัดศาสนาก็อยู่ไม่ได้เหมือนกัน เพราะถ้าจะให้พระปุถุชนไปอยู่ป่าอยู่ตามโคนไม้ไม่มีใครบวชแน่ ๆ แม้ครั้งพุทธกาลก็มีวัดเหมือนกัน เช่นวัดเชตวัน วัดบุพพาราม วัดเวฬุวัน วัดนิโครธารามเป็นต้น วัตถุกับธรรมต้องคู่กันไป จะเอาเหมือนพระพุทธองค์ตรัสรู้ใหม่ ๆ ไม่ได้ ครั้งนั้นท่านแต่

ล้วนเป็นพระอรหันต์ จะมีวัดหรือไม่มีไม่ใช่เรื่องของท่าน ต่อมาภายหลังพระพุทธองค์ก็ทรงอนุญาตให้รับพุทธาวาสได้ เพราะพระอรหันต์หมดไป ๆ มีแต่พระปุถุชนมากขึ้น เพราะพระรุ่นหลังมีแต่สัทธายังไม่พ้นจากโลก ยังอ่อนแอต่ออุปสรรคนานาชนิด พระชั้นหลังจึงต้องอาศัยที่อยู่ที่อาศัย ตกมาสมัยนี้ยิ่งร้ายใหญ่ ถ้าไม่มีวัดศาสนาพระพุทธองค์ก็หมดไปเสียนานแล้ว พระสมถะวิปัสสนาท่านว่าการสร้างวัด สร้างวาสร้างโบสถ์วิหารการเปรียญสู้นั่งกัมมัฏฐานอึดใจเดียวก็ไม่ได้ นั่นท่านไปเลียนเอาคำพูดในตำรามากล่าว ที่แท้ตัวท่านเองก็นั่งอยู่ในวัดนั้นเอง ซ้ำนั่งในตึกงาม ๆ กุฏิสวย ๆ ซะด้วย คำพูดเช่นนี้เป็นการค้ำตัวเองอย่างไรชอบกล พระสมถะวิปัสสนาเห็นเที่ยวร้องประกาศหาเงินสร้างอย่างโน้นอย่างนี้ให้ลั่นไป ท่านพูดไม่พ้นตัวเอง ถ้าให้ท่านไปนั่งสมถะวิปัสสนาในป่า พระเดี๋ยวนี้ไปไม่ได้แน่ ๆ

ที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติว่า ปฏิบัติบูชาประเสริฐกว่าอามิสบูชา พระบัญญัติอย่างนี้ก็ไม่แย้งกันเลย เป็นแต่สูงต่ำกว่ากันเท่านั้น อามิสบูชาเป็นทางสวรรค์ ปฏิบัติบูชาเป็นทางนิพพาน ที่พระพุทธองค์ทรงติอามิสบูชา ก็เพื่อให้ไปนิพพานกันไม่ให้หลงอยู่เพียงสวรรค์ การทำบุญใส่บาตรถวายปัจจัยไทยธรรมซึ่งเป็นอามิสบูชาสาวกของพระองค์

ยังทำกันอยู่ทั้งนั้น ถ้าไม่ได้อามิสศาสนาก็หมดไปเสียนานแล้ว การสร้างวัดวาอารามหรือสร้างถาวรวัตถุไว้ในพระพุทธศาสนาในสมัยปัจจุบันเป็นการสมควรแท้ จงดูพระเจ้าอโศกมหาราช ถ้าท่านไม่สร้างถาวรวัตถุไว้ในที่สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล มาเวลานี้ก็ไม่มีใครรู้ได้เลยว่า พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนาและนิพพานที่ไหน และทำให้ศาสนาเสื่อมเศร้าไปมาทีเดียว เป็นอันว่าวัตถุกับธรรมพรากกันไม่ได้ ถ้าพรากกันเมื่อไรเป็นล้ม เช่นเดียวกับนามรูปพรากกันไม่ได้ฉะนั้น บางท่านไม่ชอบพุทธรูปมากในวัดให้มีองค์เดียวก็พอ บัดนี้ชาวพุทธเขาสัทธาพระพุทธรูปกันทั่วโลก ทั้งปั้นทั้งหล่อองค์ใหญ่องค์เล็กมากมายจะให้ไปไว้ที่ไหน ความเห็นอย่างนี้ก็ไม่ถูกกับสังคมนิยม บางท่านไม่สัทธาในพระพุทธรูป หาว่าเป็นอิฐเป็นปูนเป็นทองเหลืองที่แท้ความสงบเงียบนิ่งไม่หวั่นไหวดีกว่าพระปุถุชนเป็นไหน ๆ ถ้าจะนั่งพิจารณาดูพระพุทธรูปด้วยใจบริสุทธิ์แล้ว จะเห็นเหมือนพระพุทธองค์เสด็จมานั่งประทับอยู่บนบัลลังก์จริง ๆ ทำให้เกิดปีติขนพองสยองเกล้าได้ เหมือนเจริญพุทธานุสสติ พระพุทธรูปสร้างด้วยอิฐปูนหรือทองก็ดี พระธรรมสร้างด้วยใบลานหรือกระดาษหรือที่ท่านเล่าเรียนศึกษาก็ดี พระสงฆ์ที่เป็นลูกชาวบ้านก็ดี นั่นคือเป็นภาชนะทองรองรับแก้ว

๓ ประการ คือ พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ ที่มนุษย์นับถือละ บางท่านติว่าสร้างพระพุทธรูปใหญ่โตไปทำไม ไม่ถูกพุทธลักษณะพระพุทธเจ้า พระองค์ท่านยาววาหนาคืบเท่านั้น นั่นท่านเข้าใจพุทธวิสัยของพระพุทธเจ้าน้อยไป ท่านรู้แต่เพียงรูปเปรียบพระพุทธเจ้าเท่านั้น ถ้าท่านรู้ทั้งรูปทั้งนามของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านจะรู้ได้ว่าพระพุทธองค์โตกว่าพรหมโลกเสียอีก

บางท่านก็ติว่าสร้างโบสถ์ไปทำไมใหญ่โต วัดหนึ่งมีพระ ๒-๓ องค์ แล้วเดือนหนึ่งพระจะลงโบสถ์สัก ๒ ครั้ง สร้างให้นกกาขี้รด เออย่างนี้ก็ไม่รู้จะว่ากระไร แต่ที่วัดไผ่โรงวัวสร้างโบสถ์เสียใหญ่เบ้อเร่อ ยาวตั้ง ๓ เส้น กว้างตั้ง ๒ เส้น สูงตั้ง ๒๓ วา แต่การตั้งใจสร้างให้ใญ่โตเช่นนั้นก็สร้างเพื่อเฉลิมพระเกียรติของพระพุทธองค์ และให้สมกับศาสนาของพระพุทธองค์ที่กว้างใหญ่ไพศาลไปทั่วสากลโลก และไม่ให้น้อยหน้าศาสนาอื่น ๆ ชาวพุทธทั้งหลายก็เห็นอยู่แล้วว่าโบสถ์ของศาสนาอื่น ๆ เขาใหญ่โตเพียงไร โบสถ์ของชาวพุทธถูกศาสนาอื่น ๆ เขาติว่าโบสถ์ศาสนาพุทธกำมะลอนิด ๆ สู้โบสถ์เขาไม่ได้ เมื่อถูกเขาเหยียดหยามเอาเช่นนั้น ท่านอนิโช ภิกฺขุ ก็น้อยใจ จึงสร้างให้ใหญ่โตขึ้นมา เพื่อถวายพระเกียรติแด่พระพุทธองค์ไม่ให้ใครมาดูหมิ่นได้ ถึงพระสงฆ์จะมาทำกิจในโบสถ์หรือ

ไม่ได้ทำก็ตาม สร้างเพื่อให้เป็นเกียรติไว้ในพระพุทธศาสนา ให้โบสถ์ลอยเด่นใหญ่โตคู่ไปกับศาสนาของพระพุทธองค์

ในเรื่องเหล่านี้ ท่านอนิโช ภิกฺขุ ขอยืนยันค้ำประกันสู้จะไม่ให้สร้างไม่ให้ทำนั้นเป็นไม่ยอมเด็ดขาด เพราะท่านอนิโช ภิกฺขุ ได้สร้างถาวรวัตถุไว้ในพระพุทธศาสนามากมายนัก โดยมากเป็นของใหญ่โตจริง ๆ ทั้งของไทยของแขกของจีน เช่นสร้างพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตัก ๕ วา ๑ คืบ ทองหนัก ๕๐ ตัน เป็นพระหล่อใหญ่ที่สุดในประเทศไทย พระพุทธรูปปูนปั้นอีก ๑ องค์ หน้าตัก ๑ เส้นเศษ เป็นพระพุทธรูปใหญ่ที่สุดในโลก และโบสถ์ใหญ่ที่สุดในโลก แห่นาคบนฐานโบสถ์ได้ โบสถ์ยาว ๖๓ วา ๑ คืบ กว้าง ๔๔ วา ๒ ศอก จะสร้างพระนอนยาวที่สุดในโลกอีก ๑ องค์ องค์พระยาว ๒ เส้นเศษ สร้างเมืองกบิลพัสดุ์ สร้างสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล จำลองมาจากอินเดีย ผู้มีทรัพย์น้อยไม่ต้องไปที่อินเดีย ไปชมที่วัดไผ่โรงวัวได้ สร้างเก๋งจีนและสิ่งก่อสร้างเป็นของจีนมากมาย ซึ่งเป็นเรื่องมหายาน สร้างเพื่อรักษาคุณภาพของพระพุทธศาสนาไว้ให้นานแสนนานชั่วพุทธันดร

ท่านอนิโชเวลานี้มีความสุขสบายแล้ว มีบาตรกับไตรที่พระพุทธองค์ประทานให้ก็พอแล้ว ลำบากเช้า ๆ หน่อย

หนึ่ง พอไปบิณฑบาตมาฉันเสียแล้วก็อยู่เป็นสุข นึกกินได้กิน นึกนอนได้นอน มีสัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนาไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เรามีสมบัติ ๒ อย่าง คือบาตรกับจีวรก็พอแล้ว จะไปไหนก็ไปได้คล่องไม่ต้องรุงรัง ใครบวชเป็นพระไม่โลภอยากได้จนเกินไป ถือตามมีตามได้ เดินตามร่องรอยพระพุทธองค์สบายแน่ ๆ บุคคลไม่มีความกังวลก็อยู่เป็นสุข มีพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์เป็นเรือนใจเป็นสุขอย่างยิ่ง นักบวชทุกคนไม่ปฏิพัทธ์รักใคร่ในคนเป็นสุขที่สุด

ท่านอนิโชเวลานี้ได้ตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่สุด นอกจากผ้าเหลืองของพระพุทธองค์แล้ว ไม่เปลี่ยนไปนุ่งสีอื่นเป็นอันขาด จะนุ่งเหลืองห่มเหลืองไปจนตาย เราเจอชายธงพระอรหันต์แล้ว เราต้องตายใต้ธงพระอรหันต์ เราเห็นใจของเราแน่วแน่เที่ยงตรงต่อพระพุทธองค์แน่แท้แล้ว เราจึงได้ตั้งคำปฏิญาณไว้ ๕ ข้อ ดังต่อไปนี้

๑. เมื่อชีวิตของเรายังเหลือ ขอช่วยพระพุทธองค์ไปจนตาย

๒. เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ถ้าเรามีเงินส่วนตัวสัก ๑ บาทเราจะอายพุทธบริษัทเป็นอย่างยิ่ง

๓. เราจะให้รูปพระพุทธองค์เกลื่อนไปในพื้นธรณี

๔. โอ! โลกนี้ไม่ใช่ของฉัน

๕. เราต้องตาย ตายใต้ผ้าเหลืองของเรา

ในคำปฏิญาณ ๕ ข้อนี้ เราตั้งใจมั่นคงดีแล้วว่า เราจะขอปฏิบัติไปจนตาย

ถาม ท่านอนิโช ท่านกล้าปฏิญาณเอาถึงขนาดนั้นเจียวหรือ?

ตอบ เราเชื่อมันที่สุดแล้ว เพราะใจเรามั่นคงในพุทธศาสนายิ่งนัก เราจักไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นเลย เราจะไม่ให้พระพุทธองค์พลัดพรากจากเราไปเป็นอันขาด เราเกาะชายจีวรพระพุทธองค์แน่นดีแล้ว

ถาม ท่านอนิโช ท่านเชื่อมั่นดีแล้วหรือว่า ต่อไปข้างหน้ามารจะไม่ทำลายพิธีของท่าน?

ตอบ ใจของเรามันรักพระพุทธองค์เหลือเกิน เราจะเดินตามร่องรอยพระพุทธองค์ไปจนตราบเท่าเข้าสู่พระนิพพาน เราจะไม่สึกลาสิกขาไปเป็นคฤหัสถ์เป็นอันขาด เวลานี้ใจเรากล้าแข็งในการเชื่อมั่นในพระโอวาทของพระพุทธองค์ยิ่งนัก ถึงแม้ว่าจะมีใครเอาสีกามาให้สัก ๑๐ คน ก็ไม่รู้ว่าจะเอาไปทำไม หรือจะเอาทรัพย์สมบัติเพชรนิลจินดาแก้วแหวนเงินทองมากองให้สูงแค่ฟ้าก็ไม่รู้ว่าจะเอาไปทำอะไร ถ้าเขาเอามาให้สร้างวัด เราก็สงเคราะห์เขา

ถาม นั่นแหละท่านอนิโช ท่านอย่าทำประมาท ทำเป็น

เล่นกับตัณหาไป เขาว่าตัณหาหน้ามืด ตัณหาหน้ามืดท่านไม่ได้ยินหรือ ถ้าท่านพลาดพลั้งไปแพ้กับตัณหาเข้าเมื่อไรท่านจะต้องอายพุทธบริษัทแย่ทีเดียวนะท่านจะบอกให้?

ตอบ ท่านอย่าได้วิตกในเรื่องนี้เลย เราทำใจของเราได้ดีนัก เราได้ต่อสู้ขับเคี่ยวกันมากับตัณหาอย่างโชกโชนต่อสู้กันจนตัณหาอ่อนกำลังลงไม่กล้ามาตอแยแหย่เย้าเราแม้ถึงจะมีมาบ้าง เราก็มีสติปัญญาพอจะแก้ไขได้ ในคำปฏิญาณ ๕ ข้อนั้น เรากว่าจะลงมือเขียนได้ช้านานถึง ๔๙ พรรษา เมื่อเราเห็นตัณหาอ่อนกำลังลง เราสอดส่องด้วยวิจารณญาณ จงเชื่อมั่นว่าเราไม่เปลี่ยนแปลงจากเพศพระไปเป็นคฤหัสถ์แน่นอนแล้วจึงได้เขียนลงไป

ถาม ตามที่ท่านอนิโช ทำใจได้ดีดังกล่าว แล้วท่านอนิโชจะคิดประการใดต่อไป?

ตอบ ท่านอนิโช ก็ต้องระมัดระวังไม่ประมาท หมั่นประกอบธุรกิจเนือง ๆ ในพระพุทธศาสนา เพิ่มเติมบารมีให้มาก ทำสติปัญญาให้รอบคอบ ค้นคว้าหาธรรมอันดีงามตั้งใจให้ตรงต่อพระพุทธศาสนาจนถึงพระนิพพาน

ถาม ตามที่ท่านอนิโชเขียนไว้ในหนังสือเล่มนี้ ดูว่าเป็นการยกย่องตนเอง มันไม่เป็นขี้โอ่มักอวดไปหรือ

ตอบ อาจเป็นเช่นนั้นก็เป็นได้ ตามความคิดเห็นของ

คนทั่วไป แต่อันที่จริงธรรมดาของคน มีอะไรดี ๆ มักชอบให้คนอื่นรู้เห็นด้วย เหมือนผัวมีอะไรดีก็อยากให้เมียรู้ด้วย เมียก็เช่นกันมีอะไรดีก็อยากให้ผัวรู้ พ่อค้าแม่ค้ามีอะไรขายก็ต้องการชี้แจงให้ผู้ซื้อรู้ ผู้มีสัทธามีอะไรดี ๆ ก็อยากเอาให้ทาน ผู้มีบุญสูงมีอะไรดี ๆ ก็อยากเผยแพร่ไป ผู้มีเมตตาปรานีก็อยากเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ด้วยความรัก พระพุทธองค์ได้อมฤตธรรมแล้ว ก็อยากให้สรรพสัตว์ได้อย่างพระองค์ ดั่งนี้เป็นไปตามวิสัยโลกธรรม ถ้าไม่แสดงออกมาว่าตนมีอะไรก็ไม่มีใครรู้ด้วยได้ การโอ้อวดคุยโวนั้นมันอย่างหนึ่ง การอวดด้วยเมตตาแล้วให้มันอย่างหนึ่ง เช่นอวดว่า นี่เงินทองของฉัน ฉันจะให้กับเธอ ดังนี้เป็นอวดหรือ

ถาม ท่านอนิโชชอบติเตียนแต่ตัณหา ก็ลองดูถ้าไม่มีตัณหาสัตวโลกก็ไม่มีใครแสดงหาทรัพย์เครื่องเลี้ยงชีวิตกันละ สัตวโลกก็ตายหมด เพราะตัณหาหล่อเลี้ยงโลกไว้ โลกจึงอยู่ได้?

ตอบ ก็ว่าแล้วตัณหาคือไฟ ถ้ารู้จักใช้ไฟก็ให้คุณ ถ้าไม่รู้จักใช้ไฟก็ให้โทษ ตัณหาคือไฟนั้นอาจเผาผลาญโลกให้วอดวายไปก็ได้ ตัณหาเขาดีถ้ารู้จักเขา เขาอาจยกย่องให้เป็นเจ้าแผ่นดินก็ได้ ให้เป็นเอกอัครมเหสีได้ เขาอาจให้รักษาศีลฟังธรรมเจริญภาวนาก็ได้ ถ้าไม่รู้จักเขา เขา

อาจให้โลกฉิบหายก็ได้ เท่าที่ติเตียนตัณหานั้นสำหรับผู้มีน้ำใจใหญ่สร้างบารมีอันสูงส่งอยากจะพ้นจากโลกไป เจ้าตัณหาเขาคุมโลกอยู่ เขาไม่ให้มนุษย์ไปไหน ถ้าใครขืนไปเขาก็ตวาดเอา ถ้าใครดื้อจะไปให้ได้ก็ต้องสู้รบกับเขาจนชนะเขาจึงไปได้

ดูเมื่อครั้งวันพระพุทธองค์จะตรัสรู้จากเขาไป พวกตัณหาเขามากันมากมายดังห่าฝน ยกทัพเข้ามาตีชิงแย่งบัลลังก์พระพุทธองค์ ดีแต่พระพุทธองค์ทำบุญไว้มาก จึงชนะมันไปได้ ตัณหาเขาไม่อยากให้ใครไปไหนทั้งนั้น เขาให้อยู่ในอำนาจของเขาตลอดไป เขาเลี้ยงโลกเขามานมนานตั้งกัปตั้งกัลปหมุนเวียนไปในสังสารวัฏอย่างนั้นไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าใครจะหนีเขาต้องเป็นผู้มีบุญบารมีมาก มีสติปัญญามาก มีสัทธากล้า มีกำลังเรี่ยวแรงมหาศาล ต้องต่อสู้กับเขาจนชนะจึงไปได้ ถ้าไปทำเหยาะกะช้างถีบ ก็อย่าคิดไปเลยป่วยการเปล่า ๆ

ถาม เออนี่ท่านอนิโช ดูว่าท่านมีปัญญาเฉียบแหลมนัก ถ้าท่านจะตายขึ้นมาท่านจะว่ากระไร?

ตอบ อันที่จริงการตายเป็นของดี พระท่านว่าสิ้นรอบเป็นการหยุด หยุดโลกหยุดธรรม หยุดโลกคือหยุดกินหยุดการงานต่าง ๆ หยุดเหนื่อยหยุดธุระหยุดนอนหยุดถ่ายอุจจาระ

ปัสสาวะ หยุดวุ่นวายหยุดเดือดร้อน หยุดฆ่าหยุดลักขโมย หยุดหึงหยุดหวงหยุดโกหกกินเหล้าหยุดจิปาถะหยุดหมดไม่เลือกว่าอะไร ตลอดจนหยุดตายเป็นที่สุด

หยุดธรรมนั้นคือ หยุดโลภโกรธหลง หยุดตัณหาราคะ หยุดชาติชรามรณะ หยุดโศกปริเทวทุกขโทมนัสอุปายาส หยุดเกิดหยุดดับเป็นต้น

แต่การตายนั้นเป็นหน้าที่ของธรรมชาติ เขาเกิดขึ้นด้วยตัณหา เขาก็ดับไปกับตัณหา เขาเกิดเองดับเอง ไม่ต้องไปทุกข์ร้อนแก้ไขอะไร เราต้องแก้ไขกันเวลาเป็น เวลายังไม่ตาย อายุมีน้อยนิดเดียวต้องรีบสั่งสมบุญให้มาก ต้องรีบทำกิเลสให้หมดก่อนตาย นั่นเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงประสงค์ การตายไม่ใช่ของเลวร้ายอะไร ไม่ใช่เราจะไปข้องเกี่ยวด้วย เขาเกิดขึ้นพร้อมกับดับ เขามีอยู่เป็นอยู่อย่างนั้น หน้าที่ของเราก็คอยหาบุญให้ตัวก่อนที่ตัวมันจะดับเน่าเสียไปเท่านั้น

นับตั้งแต่ท่านอนิโชบวชมาเป็นหน่อเนื้อพระพุทธองค์ก็ท่องเที่ยววนเวียนไปในพระพุทธศาสนาปีแล้วปีเล่า ในชั้นต้นมีศีล ๒๒๗ เป็นทางดำเนิน บางครั้งก็เป็นสุขสบายอิ่มเอิบไปด้วยบุญบารมี บางครั้งก็เดือดร้อนกระวนกระวายด้วยอุปสรรคต่าง ๆ นานัปการ บางครั้งศีลองค์ใดองค์หนึ่ง

ก็ได้ขาดไป บางครั้งก็เสียใจที่ได้เสียศีลไป บางครั้งก็เผลอสติไม่รู้ว่าศีลองค์ไหนได้ขาดไปแล้ว หรือว่าศีลองค์ไหนยังอยู่ บางครั้งก็เสียจรรยามรรยาทของพระ บางครั้งก็หลงลืมไม่รู้ว่าวันหนึ่งได้ทำอะไรลงไป บางครั้งไม่ได้นึกเลยว่าวันนี้ผิดศีล ๒๒๗ หรือเปล่า บางครั้งก็จิตสงบดี บางครั้งก็ฟุ้งซ่าน บางครั้งก็ตกอยู่ในความอ้างว้างเปล่าเปลี่ยวเหมือนลอยอยู่ในอากาศ บางครั้งก็ตกอยู่ในอำนาจตัณหาทั้งโลภทั้งโกรธทั้งหลง โลภโกรธหลงมันชักชวนแต่ในทางฉิบหาย ชีวิตนักบวชนี่มันช่างวุ่นวายเสียนี่กระไร

พูดถึงเรื่องตัณหาแล้วเราเบื่อระอาเต็มทน จะสู้รบขับไล่มันสักเท่าไร ๆ มันก็ฮึดสู้เสมอ มันแพ้แล้วประเดี๋ยวมันสู้อีก โดยมากเราใช้วิธีหันหลังให้ ไม่ไปสู้รบตบมืออะไรกะมัน เราทำไม่รู้ไม่ชี้ ทำงานให้เพลินไปในพระพุทธศาสนา เราขลุกขลุ่ยอยู่ในกิจพระศาสนา เพื่อให้ลืมเจ้าตัณหาเสีย ถึงเจ้าตัณหามันไม่ไปไหน มันคอยเราสะกิดเราเสมอ เราก็ไม่เอาใจใส่ เราก็ทำงานของเราเรื่อยไป สู้ตัณหาด้วยวิธีนี้ดีมาก เราใช้วิธีนี้ได้ผล และเราได้พระอุปัชฌาย์แนะนำตักเตือนให้เราจึงดีขึ้นมาก พระอุปัชฌาย์ท่านบอกท่านนำท่านพร่ำสอน คำสอนของพระอุปัชฌาย์ถึงจะถูกต้องในทางธรรม แต่ใจเราเข้าไม่ถึง เจ้าตัณหามันก็เข้าขยุ้มเรา ชาวบ้านบาง

ครอบครัวเห็นเราทำงานหนัก ถ้าจะนึกสงสารเราหรืออย่างไรก็ไม่รู้ หรือจะเห็นเราเหนื่อยมาก ไม่มีใครปลอบขวัญ หรือเห็นเราอยู่คนเดียวเปล่าเปลี่ยวก็จะนึกสมเพช ทั้งครอบครัวพากันยกลูกสาวให้เรา ทั้งลูกสาวก็ชอบใจ เอ นั่นจะมาสวนหนามให้กะเรา ไม่ใช่มาบ่งหนามเสียแล้ว

บางครั้งมีสีกาแต่งตัวงดงามมาอยู่ในกุฏิแต่เมื่อไหร่ก็ไม่รู้ เรามาเปิดกุฏิก็เห็นสีกานั่งอยู่ เขาว่าเขาจะแต่งงานด้วย เขาเตรียมทำที่นอนหมอนมุ้งไว้เสร็จแล้วเขาบอกว่าเขามีนา ๑๒ ไร่ มีควาย ๒ ตัว เราก็ตกตะลึงบอกให้ศิษย์และสามเณรบอกให้เขาไปเสีย

อีกครั้งหนึ่งเรานั่งอยู่ในกุฏิองค์เดียวเพลิน ๆ มีสีกาเข้ามาทำไมก็ไม่รู้ เขามานั่งเฉยจะว่าอะไรก็ไม่ว่า นั่งอยู่นั่นเอง เราเห็นท่าไม่ได้การ เราก็ลุกหนีออกประตูไป นั่นคือขุนพลของตัณหา ดีไม่ดีถ้าเราหลบไม่ทันมันก็ทำลายพรหมจรรย์เราเสียวินาศฉิบหายไป เล่ห์กลของตัณหามันมากเหลือหลาย เราอาศัยสร้างวัด ด้วยบุญกุศลเราสร้างวัดแท้ ๆ เราจึงอยู่มาได้ถึง ๖๐ พรรษา

นับตั้งแต่เราบวชมา ๖๐ พรรษา เราไม่ได้หยุดเลยสักวันเดียว เราสร้างแต่วัดไม่ได้หยุดได้ยั้ง เราก็สร้างวัดจริง ๆ และใจเราก็นึกไปด้วยว่าเราจะก่อสร้างให้ลืมตัณหา เพราะ

เมื่อเราบวชได้ ๓๐-๔๐ พรรษา ตัณหามันรุนแรงมาก เราก็เร่งทำงานให้หนักทั้งกลางวันกลางคืน ใครมาเห็นเราเวลานั้นน่ากลัวจะจำเราไม่ได้ ตัวเราดำเป็นเมฆด้วยแดดเผา เวลานั้นเราอยู่แต่บนหลังคากุฏิ หลังคาโบสถ์ หลังคาศาลา หาบอิฐเอง หาบทรายเอง แจวเรือเอง ขนเอง แบกเอง บางครั้งถ้าสีกาจะสงสารเรา เห็นเรากำลังแจวเรือจะไปกะเราด้วย เราก็บอกว่ายังไม่ต้องไป นึกถึงท่านอนิโชแล้วช่างวุ่นวายเสียจริง ๆ เราทำให้วุ่นวายอย่างนี้ เรานึกจะให้พ้นตัณหาอย่างเดียว

ทายกไปนิมนต์เรามาอยู่วัดไผ่โรงวัว ๒ ครั้ง ครั้งแรกมาอยู่ได้ ๑ พรรษาเศษ ก็ไปเรียนปริยัติธรรมที่ตัวจังหวัดสุพรรณฯ เรียนได้ชั้นเอกแล้วอยู่ที่วัดจังหวัดสุพรรณฯ ๖ ปี ทายกไปนิมนต์กลับมาอีก

เมื่อท่านอนิโชมาอยู่วัดไผ่โรงวัวครั้งนี้ ได้เกิดสัทธาปสาทะเป็นอย่างยิ่ง ได้ลงมือปรับปรุงปฏิสังขรณ์ก่อสร้างเป็นการใหญ่ กลับมาอยู่ พ.ศ. ๒๔๗๙ พอถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ก็สร้างศาลาการเปรียญ ๑ หลัง ยาว ๒๐ วา กว้าง ๖ วา ๒ ศอก มาอยู่คราวก่อนขุดสระไว้ ๑ สระ กว้างยาว ๑ เส้นเท่ากัน มาอยู่คราวนี้พอสร้างศาลาการเปรียญแล้ว ก็ซ่อมแปลงปฏิสังขรณ์กุฏิหอฉันหอสวดมนต์แล้วสร้างโบสถ์ขึ้น

๑ หลัง พอสร้างโบสถ์เสร็จก็สร้างพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ทองหนัก ๕๐ ตัน หน้าตักกว่า ๕ วา ๑ คืบ เป็นพระพุทธรูปหล่อที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ทรงนั่งประทับลอยเด่นอยู่เหนือรัตนบัลลังก์ ทำการหล่อ ๑๒ ปีจึงเสร็จ ได้ทูลเชิญในหลวงมาสวมพระเกตุ ตั้งใจจะหล่อให้ใหญ่ที่สุดในโลก สั่งคนให้ไปวัดพระพุทธรูปที่ญี่ปุ่นไปวัดเอาองค์เล็กมา ที่ญี่ปุ่นเขามีพระพุทธรูปหล่อขนาดใหญ่มี ๒ องค์ องค์หนึ่งหน้าตักกว้าง ๕ วา เท่าที่เราหล่อไว้ เราก็หล่อเติมให้โตกว่าเขา ๑ คืบ ตกลงพระพุทธรูปหล่อในประเทศไทยหน้าตักกว้าง ๕ วา ๑ คืบ คนญี่ปุ่นเขามาที่วัดไผ่โรงวัว เขาว่าพระพุทธรูปหล่อขนาดใหญ่ไม่ใช่องค์ที่ว่านั้น ของเขามีใหญ่อีก ๑ องค์ อยู่ที่นารา เราก็เลยขึ้นเรือบินไปดู ของเขาใหญ่กว่าของเราจริง ๆ เราเอาไม้เมตรวัดดูองค์ใหญ่ของเขาหน้าตักกว้าง ๗ วา พระพุทธรูปในญี่ปุ่นเขาจัดเข้าในสิ่งมหัศจรรย์ของโลก ๗ อย่าง คือ หอเอียงที่อิตาลี ปิรามิดที่อียิปต์ ระฆังใหญ่ที่รัสเซีย หอนาฬิกาที่อังกฤษ พระพุทธรูปใหญ่ที่ญี่ปุ่น ทัชมาฮาลที่อินเดีย ขุดเขาทั้งลูกเป็นกุฏิ พระทั้งหอพักหอประชุมเป็นวัด ๆ หนึ่งที่อชันตา ที่ประเทศอินเดีย ตกลงว่าเราจะหล่อพระให้ใหญ่ที่สุดในโลกกลับเล็กกว่าของญี่ปุ่นไป เราก็ชื่นชมยินดีชาวญี่ปุ่นครั้งนั้น ต้องเป็นเนื้อแท้

ทางพระพุทธศาสนาแน่นอน เราก็พอใจยกพระพุทธรูปหล่อญี่ปุ่นให้เป็นรุ่นพี่ พระพุทธรูปหล่อในประเทศไทยให้เป็นรุ่นน้อง เมื่อเราหล่อพระพุทธรูปได้เล็กกว่าของญี่ปุ่นแล้ว เราก็นึกว่าเราได้ประกาศไปแล้วว่า เราจะหล่อพระพุทธรูปให้ใหญ่ที่สุดในโลก เมื่อมาเล็กกว่าของญี่ปุ่นไม่ใหญ่ที่สุดในโลกจริง ถ้านักค้นคว้ามาเจอเข้า จะว่าประเทศไทยประกาศว่า หล่อพระใหญ่ที่สุดในโลกไม่เป็นความจริง อาตมาก็จะเสียไป อาตมาจึงจัดแจงสร้างขึ้นใหม่อีก ๑ องค์ แต่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กและอิฐปูน สร้างหน้าตักกว้าง ๒๐ วาเศษ สูงเฉพาะองค์พระ ๒๘ วา ๒ ศอก อีทีนี้พระพุทธรูปในประเทศไทยใหญ่ที่สุดในโลกอย่างแท้จริง เวลานี้กำลังขนเข็มจะตอกสร้างพระนอนอีก ๑ องค์ ยาว ๔๐ วาเศษ เป็นพระนอนที่ยาวที่สุดในโลก และสร้างโบสถ์ใหญ่ที่สุดในโลกอีก ๑ หลัง ยาว ๓ เส้นเศษ กว้าง ๒ เส้นเศษ ครั้นแล้วพระอนิโช ภิกฺขุ ก็ทำการก่อสร้างเป็นการใหญ่ สร้างเสียมากมายนับไม่ถ้วน ถ้าท่านไปดูพิจารณาดูไปวันหนึ่งก็ไม่หมด ถ้าท่านไปดูผาด ๆ ดูบ้างไม่ดูบ้าง ดูไม่ทันถึงวันก็ได้

รายการที่ท่านอนิโชทำการก่อสร้างยกใหญ่มีดังนี้ คือ สร้างวิหารร้อยยอด ๑๔ หลัง มียอดร้อยยอดจริง ๆ ไม่ใช่ยอดช่อฟ้าใบระกาดังท่านเข้าใจ ถ้าไปนับยอดช่อฟ้าใบระกา

โบสถ์ก็มีกันทุกหลัง จะต้องไปดูร้อยยอดทำไม วิหารหลังนี้เป็นศิลปแขกปนฝรั่ง เป็นวิหารแปลกประหลาดที่สุดและสวยงามที่สุด ภายในวิหารถ้าท่านได้เข้าไปท่านจะพิศวงงงงวยที่สุด ท่านไม่นึกว่ามนุษย์สร้าง ท่านจะต้องเข้าใจว่าเป็นเทพเจ้ามาเนรมิตไว้ สร้างสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล คือ ที่ประสูติ ที่ตรัสรู้ ที่ปฐมเทศนา ที่นิพพาน จำลองมาจากอินเดีย ท่านมีทรัพย์น้อยไม่ต้องไปอินเดีย มาดูมาชมมานมัสการที่วัดไผ่โรงวัวได้ เป็นศิลปอย่างเดียวกันกับอินเดีย แล้วสร้างเมืองกบิลพัสดุ์ มีปราสาท ๓ ฤดู ของเจ้าชายสิทธัตถะ มีประตูเมืองกบิลพัสดุ์ มีปราสาทแต่งงานพิมพา มีปราสาทเจ้าชายหนีพิมพา ปราสาทที่ประทับเจ้าชายสิทธัตถะ พระพุทธองค์เสด็จไปเยี่ยมที่ปราสาทพิมพา ปั้นพระพุทธองค์ พระโมคคัลลาน์ พระสารีบุตร พระพุทธบิดา พระราหุล และพระนางพิมพา สร้างโดมรองพระแสงศรของเจ้าชายสิทธัตถะ สร้างหอวินิจฉัยของเจ้าชายสิทธัตถะ ปั้นพุทธบิดา พุทธมารดา เจ้าชายสิทธัตถะ ปั้นรูปฝูงเทพทั้งหลายทูลเชิญพระโพธิสัตว์เสด็จลงมาโปรดสัตว์ ปั้นรูปนางลอยปนประสานไปกับรูปเขียน แลดูงามหมดจดหยดย้อยหาที่ไหนดูได้ยาก หล่อรูปเจ้าชายสิทธัตถะทรงม้าหนีบรรพชา หล่อราชรถเทียมม้าพาเจ้าชายสิทธัตถะชมสวน ปั้นเทวทูต ๔ ตน คนแก่ คนเจ็บ

คนตาย และเพศสมณะ ปั้นเจ้าชายสิทธัตถะตัดโมฬีพร้อมด้วยม้าและนายฉันทนะอยู่ในปราสาทท่าน้ำ หล่อนางมารทั้ง ๓ ร่ำหล่อพระพุทธองค์ หล่อรูปองคุลีมาลไล่กวดพระพุทธองค์ หล่อรูปหว่านข้าวพร้อมด้วยลูกเมียและควายไถ และบริเวณมณฑลสถาน หล่อรูปบันเทิงรำกลองยาว พร้อมด้วยพวกและมณฑล หล่อรูปนางโรยและรูปเป่าปี่พร้อมด้วยแท่นฐาน ปั้นรูปกบิลยักษ์ยิงสุวรรณสาม ปั้นรูปชูชกกับนางอมิตตา ปั้นรูปรจนากับเจ้าเงาะ หล่อพระกำแพงวาด้วยทองสัมฤทธิ์ ไปวัดพระกำแพงวาได้ ได้วาจริง ๆ หาดูได้ยากเป็นพระกำแพงวาที่ใหญ่ที่สุดในโลก หล่อกะถางธูปใหญ่ที่สุดในโลก ราคา ๗๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นบาท) และสวยงามที่สุดท่านจะไม่เคยเห็นเลย หล่อบาตรใหญ่ที่สุดในโลก ปากกว้าง ๑ เมตร จะไม่มีที่ไหนให้ท่านชมบาตรหล่อขนาดใหญ่อย่างนี้ หล่อธรรมจักรใหญ่ที่สุดในโลก พร้อมด้วยพุทธบริษัท ๔ ช่วยกันเข็น ท่านจะหาดูที่ไหนไม่ได้ในโลก มีสรีระร่างกระดูกให้ท่านชม มีวิหารตัดเป็นที่ประทับพระพุทธองค์และพระสาวก สร้างวิหารเรียง ๒ หลังไว้พระพุทธรูป มีวิหารฉัตร ๒ หลังไว้พระพุทธรูป สร้างกุฏิพระพุทธองค์บนยอดเขาคิชฌกูฏ สร้างวิหารบนยอดปราสาทไว้พระพุทธรูป สร้างวิหารหัวหนุมาน วิหารหัวสิงห์ วิหารตรีมุข วิหารจตุรมุข

สร้างวิหารศาลาลอยไว้พระสังกัจจายน์ สร้างวิหารจีนคู่ สร้างที่ทิ้งทานแบบจีน สร้างที่เผากระดาษจีน ๓ แห่ง สร้างพุทธวิหารมหายานแบบเก๋งจีน สร้างศาลาลอยพักร้อนแบบจีน ๒ หลัง สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม สร้างศาลาการเปรียญใหม่ยาว ๒๗ วา กว้าง ๑๕ วา สร้างโรงเรียนประชาบาล ๒ หลัง สร้างตึก ๒ ชั้นครึ่ง ๑๐ ห้อง มีโรงครัว ๓ หลัง มีกุฏิโบราณ ๒๐ หลัง มีที่เผาศพ มีศาลาปรกพักศพ มีศาลายาว มีโรงงานยาว ๑๓ วา กว้าง ๕ วา มีพระพุทธรูปจีน พระพุทธรูปญี่ปุ่น สร้างฐานรับพระกกุสันโธ สร้างฐานรับพระพุทธโคดม สร้างพระกวนอิม สร้างพระโพธิสัตว์จีน สร้างขุนช้างขุนแผนขี่ม้าแย่งวันทองอยู่บนแท่น สร้างพระวิษณุกรรมอยู่บนแท่น สร้างเสาไฟฟ้าทั่ววัด พระลูกวัดท่านจัดสร้างกะถางโพธิ์ประมาณ ๘๐ กะถาง ปลูกต้นโพธิ์ประมาณ ๑,๐๐๐ ต้น ปลูกไม้ยืนต้นต่าง ๆ ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ต้น สร้างสระใหญ่กว้างยาวกว่า ๑ เส้น ๕ สระ สร้างสระยาว ๑ เส้น กว้างไม่ถึง ๑ เส้นอีก ๑ สระ สร้างคูรอบวัด สร้างคูซิกแซ็กเพื่อความเย็นในบริเวณวัดอีก ๗ แห่ง สร้างเก๋งจีนคู่มณฑปไทย ๒ หลัง สร้างพระพุทธบาท ๔ รอยแกะด้วยหินแกรนนิทนำมาจากเขา สร้างกุฏิพระสังฆราช หล่อพระยวนฉางจีน หล่อพระไดบุสุญี่ปุ่นที่ใหญ่ที่สุดในโลก หล่อพระจีนไต้หวัน

ไว้กับพระไทยในวิหารจีน สร้างสะพานคอนกรีต ๕ สะพาน สร้างเมืองนรกมีต้นงิ้ว ๒ ต้น มีคนชอบขึ้นไต่กันยั้วเยี้ย ยมบาลเอาหอกแทงนกตะกรุมแร้งกาพากันจิกกิน หนามงิ้วก็แทงทะลุเลือดไหล ยมบาลชอบใจนั่งหัวเราะ พระมาลัยมาโปรด หมาดำตัวใหญ่ชอบกินสัตว์นรก หมู่หนอนเลื้อยคลานกินน้ำเลือดน้ำเหลือง แมลงวันบินหึ่ง ๆ ดูดน้ำหนอง เครื่องประหัตประหาร หอกแหลนหลาวกงจักรเลื่อยขวานโซ่ตรวน เสียงยมบาลสังหารลงร้องกันหวีดหวาดพิลึกสะพึงกลัว มีฝูงเปรตนับเป็นร้อย ๆ จะสร้างต่อไปอีกให้ถึงพัน ยมทูตก็เอาหนังหมาจดคนบาปตามตำราว่าอย่างนั้น หนังหมาหาไม่ใคร่ทัน มีคนมาติกันต่าง ๆ นานาว่า ที่วัดนี้ปั้นสกปรกน่าอุจาดในที่สาธารณะ ปั้นไม่นุ่งผ้าไม่ควรจะปั้นไว้ในวัดเห็นแล้วมันน่าบัดสีใจ ทำให้วัดเป็นที่ดูถูกดูหมิ่นของคนทั่วไป ตามที่ว่านั้นก็เป็นความจริง หนังสือพิมพ์บางฉบับถ่ายเอารูปอาตมาไปไว้โคนต้นงิ้ว คล้าย ๆ ประจานไปทั่วประเทศ อาตมาขอแก้ในที่นี้ว่า ตัวคนที่เอาไปพิมพ์นั้น ออกมาจากช่องอะไร มีอะไรปิดหรือเปล่า มันน่าเกลียดน่าสกปรกกว่าเปรตวัดไผ่เป็นไหน ๆ เปรตวัดไผ่เป็นแต่เอาปูนปั้นยืนเฉย ๆ แต่คนชอบติจริง ๆ แต่เปรตในมุ้งไม่มีใครติเลย ขอแถลงว่า มันเป็นสิ่งจำเป็นเหลือเกินเท่าที่ทำเปรตแก้ผ้า ถ้าทำนุ่ง

ผ้ามันก็ไม่ใช่เปรตก็เป็นมนุษย์ไป ถ้ามันเป็นเหมือน ๆ กันกับมนุษย์ก็ไปสร้างทำไม สร้างก็ไม่มีใครสนใจ เพราะมันไม่ใช่เปรต เปรตมันจะเอาผ้านุ่งที่ไหน เพราะมันเสวยกรรมของมันอย่างนั้น ถ้าเอาเปรตมาสร้างในเมืองมนุษย์ มันก็ต้องสร้างแก้ผ้าจึงจะถูกต้องในเรื่องของเปรตมัน ในภาพเขียนเรื่องเปรตก็เห็นมีแต่แก้ผ้าทั้งนั้น ยิ่งสัตว์นรกด้วยแล้วไม่มีนุ่งผ้าเลย

เรามาแก้เรื่องเปรตเสียนาน ต่อไปก็เขียนเรื่องก่อสร้างอีกสร้างคนปาองคุลีมาล สร้างกวาง ๑ ฝูง มีนกปั้นกว่า ๑๐๐ ตัว ปั้นพุทธบริษัท ๔ ปั้นไว้ ๔ เหล่า ปั้นคนทำบุญ ปั้นพระสงฆ์ไว้มาก ปั้นครอบครัวมนุษย์ต่าง ๆ ทำสวนดอกไม้ สร้างเขื่อนหน้าวัด สร้างกำแพงหน้าวัด สร้างศาลาน้ำ ๕ แห่ง สร้างซุ้มประตู ๘ ซุ้ม สร้างศาลาลอยพักร้อน ๑๓ หลัง สร้างรูปปริศนาให้คิด ๑๐ หมู่ หล่อรูปพระพุทธองค์กับปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ สร้างรูปนักบุญมากมายมีทั่วไปทั้งวัด สร้างหมู่ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา สร้างที่ทำบุญ ๑๐ แห่ง สร้างเรือหงส์ ๒ ลำ สร้างส้วม ๖๐ ห้อง สร้างวิหารโถง ๒ หลัง สร้างหอฉัน ๑ หลัง สร้างหอรับแขก ๑ หลัง สร้างที่แต่งตัวนักท่องเที่ยว ๔ ห้อง สร้างกุฏิกลางน้ำ สร้างอนุสาวรีย์ท่านผู้มีพระคุณด้วยกตเวที ถมที่วัดประมาณ ๑๐๐ ไร่ ถมสูงประมาณ

๓ ศอก ตัดถนนในวัด ที่ยาวที่สุดประมาณ ๑ กิโลเมตร กว้างประมาณ ๑๑ เส้น ที่เทคอนกรีตก็มี ที่ไม่ได้เทคอนกรีตก็มี สร้างกำแพงกันดินโบสถ์ สร้างที่บำเพ็ญสมณธรรม ที่วิปัสสนา ๑๐ หลัง สร้างราวเทียน ๕ ราว สร้างประตูจีน เก๋งจีน ซุ้มจีน วิหารจีน พระจีน ศาลาจีน มณฑปจีน รั้วจีน เครื่องประดับจีน สิงห์โตจีน กะถางรูปจีน แจกันจีน ตีนเทียนจีน ตะเกียงจีน มังกรจีน เสือกวางจีน รูปเขียนจีน ปลาจีน ไก่จีน โป๊ยเซียนจีน พระถังซัมจั๋งจีน เทวดาจีน เครื่องบูชาจีน ยี่ซี่เห่าจีน นกจีน โต๊ะจีน รูปภาพจีน งิ้วจีน พุทธประวัติจีน โดยมากเป็นภาพเขียนบ้าง ภาพปั้นบ้าง มีเครื่องสักการจีนอีกหลายอย่าง

ทำไมท่านอนิโชจึงชอบเอาเรื่องจีนมาเขียนมาปั้นไว้มากมาย ก็เพราะชาวจีนเป็นพี่น้องกับไทยมาช้านาน มีเชื้อสายเกี่ยวพันกันมานับเป็นพัน ๆ ปี แล้วถือศาสนาพุทธเหมือนกันด้วย ได้ในคำของจีนว่า "เซ็กเกียมอนี่ฮุก" หรือ นโมฮุก ดังนี้เป็นต้น มีชาวพุทธจีนคนสำคัญ ๆ ก็มีมาก เช่น "ท่านฟาเหียน-ท่านยวนฉาง" เป็นต้น ท่าน ๒ องค์นี้ได้ไปแปลพระไตรปิฎกเป็นภาษาจีนจากประเทศอินเดีย มาเผยแพร่ในประเทศจีน แล้วพระพุทธศาสนายังเลยไปประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย ทั้งประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นมีถาวรวัตถุเก่าแก่

ทางพระพุทธศาสนาเป็นพยานหลักฐานมากมาย โดยมาก ทั้งจีนและญี่ปุ่นถือพุทธศาสนาทางฝ่ายมหายาน ประเทศไทยเรานับถือศาสนาฝ่ายหินยาน "ท่านหลวงวิจิตรวาทการ" ท่านว่า ยานทั้ง ๒ คือหินยานกับมหายาน ทำให้พุทธศาสน์ยิ่งใหญ่ไพศาลเผยแพร่ไปเหมือนนก ๒ ปีก หรือเหมือนพระอาทิตย์ทรงกลด ท่านอนิโช ภิกฺขุเห็นคุณประโยชน์เช่นนี้จึงสร้างวัตถุต่าง ๆ ของจีนและของญี่ปุ่นไว้ในวัดไผ่โรงวัว การสร้างถาวรวัตถุเป็นศิลปจีนน่ะ ไม่ใช่สร้างแต่วัดไผ่โรงวัววัดเดียว วัดเก่า ๆ ในกรุงเทพฯ มีสร้างศิลปจีนไว้เกือบทุกวัด เช่นวัดโพธิ์ วัดสุทัศน์เป็นต้น เรื่องก่อสร้างของท่านอนิโชยังไม่หมด มีสร้างราวระฆัง ๑๘ ราว มีระฆังแขวนราวละ ๕ ใบบ้าง ๑๐ ใบบ้าง สร้างหอระฆัง ๑๑ หอ สร้างระฆัง ๑๒๐ ลูก สร้างพวงระย้าแก้วอย่างใหญ่ ๑ พวง ราคา ๓๕,๐๐๐ บาท สร้างอย่างกลาง ๑ พวง ราคา ๕,๐๐๐ บาท สร้างพวงย่อม ๆ หลายพวง ๆ ละ ๕๐๐ บาทบ้าง ๓๐๐ บาทบ้าง ปิดทองล่องชาดใต้ถุนพระพุทธโคดม ปิดทองที่วิหารร้อยยอด ราคา ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปิดทองล่องชาดโบสถ์หลังเก่า ปิดทองล่องชาดศาลาน้ำ สร้างกำแพงแก้ววิหารร้อยยอด สร้างโป๊ะท่าน้ำ ๓ โป๊ะ สร้างสะพานข้ามคลอง สร้างพระนอนปางปรินิพพานยาว ๕ วา สร้างประสาทพระ

พุทธมารดา ศิลปฮินดู สร้างศาลาน้ำ ๕ หลัง ศิลปไทย ๒ หลัง ศิลปสมัยประยุกต์ ๑ หลัง ศิลปสมัยขอม ๑ หลัง ศิลปแขก ๑ หลัง สร้างพระสถูปที่ตรัสรู้จำลองมาจากอินเดีย สร้างวิหารที่นิพพาน สร้างที่ปฐมเทศนาจำลองมาจากอินเดีย สร้างรูปหล่อหลวงพ่อขอมทั้งหล่อทั้งปั้น ๗ องค์ สร้างอนุสาวรีย์หลวงพ่อขอม ๒ แห่ง สร้างพระพุทธรูปทั้งเล็กทั้งใหญ่นับเป็นล้านเป็นโกฏิหรือนับไม่ถ้วน แจกให้มหาชนตลอดมานับเป็น ๑๐ ๆ ปี ถวายวัด ๆ ละไหทั่วประเทศไทยโดยไม่ต้องเสียเงินแต่อย่างใด สร้างที่ปิดทองหน้าพระพุทธโคดม สร้างแท่นบูชาพระพุทธโคดมด้วยหินแกรนนิทประเทศอิตาลี สร้างแท่นหินพุทธอาสน์ด้วยหินประเทศอิตาลี วัดไผ่โรงวัวเมื่อสร้างใหม่ ๆ มีที่ ๒๐ ไร่ ได้ซื้อเพิ่มเติมเรื่อย ๆ เดี๋ยวนี้ที่วัดมี ๒๔๘ ไร่ สร้างถาวรวัตถุหมดไปประมาณ ๑๐๐ ไร่ สร้างโรงงานปั้นพระ สร้างเตาเผาพระ สร้างหนังสือต่าง ๆ มากมาย สร้างพระไตรปิฎก ๑ จบ สร้างเครื่องลหุภัณฑ์ของสงฆ์ และเครื่องครุภัณฑ์ของสงฆ์ และสร้างสิ่งปลีกย่อยอีกเป็นอันมากนับไม่ถ้วน

เท่าที่เขียนมานี้ จะเห็นได้ว่าวัตถุสิ่งก่อสร้างที่วัดไผ่โรงวัวมากมายเหลือเกิน แล้วสร้างในชีวิตของพระภิกษุรูปหนึ่งเท่านั้น ยากที่มนุษย์คนเดียวจะสร้างได้ถึงขนาดนั้น แต่

มันก็สร้างขึ้นมาแล้ว สร้างได้จริง ๆ สร้างด้วยแรงสัทธาของผู้ใจบุญปลีกย่อยแท้ ๆ ไม่มีนายทุนรับสร้างชิ้นใหญ่ ๆ เป็นชิ้นเป็นอันเลย ทำไมท่านอนิโชจึงสร้างขึ้นมาได้ ถึงมากมายเหลือหลาย เป็นที่น่าอัศจรรย์ไม่น้อยเลยเหมือนเทพนิมิต ถึงแม้ตัวท่านอนิโชเองก็ไม่รู้ว่าสร้างขึ้นมาได้อย่างไร ต้องเป็นบุญบารมีครั้งอดีตชาติแน่ ๆ

ถ้าหวนระลึกถึงครั้งหลัง เมื่อสร้างวัดไผ่โรงวัวใหม่ ๆ แล้ว ไม่น่าจะเป็นวัดเป็นวาได้เลย วัดตั้งอยู่กลางทุ่งนาอันเปล่าเปลี่ยว บ้านก็อยู่ห่าง ๆ โน่นหลังนี่หลัง บิณฑบาตกว่าจะได้ข้าวก็หลายแวะหลายแห่ง กว่าจะกลับมาถึงวัดก็ตะวันโด่ง นึก ๆ ดูก็น่าเอือม ๆ อย่างไรชอบกล กลางวันก็ว้าเหว่มองไปทิศใดก็ดูเวิ้งว้างว่างเปล่า กลางคืนก็เงียบสงัดวังเวงได้ยินแต่เสียงนกฮูกร้อง ท่านอนิโชก็กล้าผีเสียเมื่อไร นานจะมีสุนัขหอนมาแต่ไกล เสียงจิ้งหรีด เสียงกบ เสียงเขียดเสียงอึ่งอ่าง เสียงงูปิ่นแก้ว เสียงแมลงต่าง ๆ ร้องกันเซ็งแซ่บางคืนหมามันคาบเอาซากศพมากิน ป่าช้าก็อยู่แจ้ง ๆ ต้นไม้ก็ไม่มี มันให้มืดมัวไปทั่วพื้นภูมิภาคน่าพิลึกสะพึงกลัว มันเป็นวัดที่แห้งแล้งน่าหงอยเหงาเสียนี่กระไร เวลาหน้าร้อนก็ร้อนเหลือขนาด ต้องหลบอยู่ใต้ถุน เวลาแล้งจัด ๆ น้ำก็ไม่มีต้องไปตักไกลเกือบ ๔ กิโล กุฏิก็โครงเกรงปรับปรุงกันขึ้น

มา โรงมุงแฝกเป็นที่ทำบุญ ชาวบ้านทำบุญกันกะดิน ยกอาสนะสงฆ์ไว้ให้พระนั่ง ชาวนาที่อยู่เป็นหลักแหล่งมีน้อยที่นาเท่ากับเป็นนาล้มลุก ถ้าปีไหนน้ำดีปีงามชาวนาได้ข้าวก็อยู่กันไป ถ้าปีไหนแห้งแล้งข้าวตายหมด ชาวนาก็พากันอพยพไปหมด เหลือแต่ที่บ้านสร้างไว้เป็นหลักฐานไม่กี่หลัง คลองก็ไม่มี คลองพึ่งมาขุดทีหลัง นาบอกขายไร่ละ ๑๐ บาท ไม่มีใครซื้อ เวลานั้นถ้าใครต้องการนาจะซื้อไว้สัก ๑,๐๐๐ ไร่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ก็ได้ อาจไม่ถึงไร่ละ ๑๐ บาท ตลาดก็อยู่ไกลตั้ง ๗-๘ กิโล ๑๐ กิโล ก๋วยเตี๋ยว น้ำแข็ง กาแฟ เครื่องดื่มไม่มีเลย ถ้าใครเอาก๋วยเตี๋ยว น้ำแข็ง เครื่องดื่มไปขายพวกเลี้ยงควายกินแล้วไม่ให้เงินวิ่งหนีไปหมด เป็นวัดที่มีอันตรายรอบด้าน สิ่งของในวัด จอบ เสียม มีด พร้า เครื่องใช้หายเรื่อย ๆ เป็นวัดที่หมดหวังที่จะเป็นวัดได้ คณะหมวดจะสั่งให้รื้ออยู่แล้ว เผอิญท่านอนิโชมาอยู่พอดี มาอยู่ก็เหมือนกับอยู่กับวัดที่ลอยเด่นอยู่ท่านกลางพื้นธรณีอย่างน่าสงสารสังเวชที่สุด

ท่านอนิโชผู้ทรหดอดทนแสนดื้อผู้นี้ ท่านมุมานะเข้าปลุกปล้ำเอาเป็นวัดขึ้นมาจนได้ นับว่าท่านเป็นผู้มีสัทธาแก่กล้าผู้หนึ่ง ไม่ใช่อวดมันเป็นความจริง เวลาท่านทำงานท่านเอาจริงเอาจัง ตากแดดตากลมจนตัวดำเป็นเมฆ ใครไป

เห็นท่านอนิโชเวลานั้นต้องจำไม่ได้เป็นแน่ เหมือนนายช่างหม้อกำลังอยู่ในโคลนฉะนั้น โดยมากท่านอยู่บนหลังคากุฏิ หลังคาศาลา หลังคาโบสถ์ หาบอิฐเอง หาบทรายเอง แบกเอง หามเอง ทำงานให้พุทธศาสนาอย่างไม่คิดชีวิต เท่าที่ทำเช่นนี้ เพราะนัยหนึ่งเราเห็นว่าทำงานเสียให้เหนื่อย เจ้าตัณหาจะได้ไม่มารบกวน แต่ก็เป็นความจริงทำไป ๆ ก็เพลินเกิดปีติปราโมทย์ มีจิตใจแช่มชื่นผ่องใส ตัณหาก็เสื่อมซาลง นี่เป็นวิธีดับตัณหาของเราได้อย่างหนึ่ง เหมือนเจริญสมถะและวิปัสสนา อาตมาใช้การงานทางก่อสร้างแทนเจริญสมถะวิปัสสนา เพราะทางสมถะวิปัสสนาอาตมาศึกษาน้อยไป ทำเข้าสู้ตัณหาไม่ไหว จึงหันมาหาทางดับตัณหาด้วยการทำงานทางก่อสร้างวัด ทำไป ๆ เราก็เห็นอานิสงส์ คือทำให้ตัณหาไม่ค่อยได้มารบกวน ทำให้บวชอยู่ได้ในพระพุทธศาสนานาน ๆ เวลานี้ท่านอนิโชบวชอยู่ได้ถึง ๖๐ พรรษา อาตมาก็ไม่ทิ้งการงานยังทำอยู่เสมอ เพราะยิ่งทำยิ่งเห็นผล เพราะการบรรลุพระนิพพานนั้นไม่ว่าจะทำทางไหนก็ไปถึงพระนิพพานทั้งนั้น เพราะธรรมทั้งปวงมีเกิดกับดับเป็นธรรมดา

ท่านอนิโชยังใช้วิธีดับตัณหาอีกวิธีหนึ่ง คืออาตมาเข้าไปอยู่ในป่าช้า ด้วยความกลัวบ้าง ด้วยความหวาดบ้าง ด้วย

ความสะดุ้งจนขนลุกซูชัน จิตใจเราอยู่ที่ความกลัว เจ้าตัณหาก็กลัวไม่กล้าเข้ามาเหมือนกัน เท่าที่เราอยู่ในป่าช้าประมาณ ๒๐ ปี ก็ไม่ได้บรรลุธรรมวิเศษอะไร ได้แต่ทำให้กิเลสเบาบางลงบ้างเท่านั้น ดีอยู่หน่อยที่เจ้าตัณหาไม่ค่อยกล้ามารบกวนเท่านั้น ดูว่าเจ้าตัณหามันก็กลัวผีเหมือนกัน เมื่อเราอยู่กับซากอสุภนานเข้า ด้วยความเคยชิน ความกล้าต่อผีก็มีมากขึ้นจนเป็นธรรมดา

บางครั้งเวลากลางคืนเดือนหงาย เราก็ไปนั่งที่กองฟอนเผาผีมีแต่ขี้เถ้ากับกระดูกผี ครั้นเราง่วงนอนเราก็กวาดเอากระดูกผีมากองรวมกัน เอาผ้าอาบปูบนกระดูกผี เอากระดูกทำหมอนแล้วก็นอน เราหลับไปเมื่อไรก็ไม่รู้ การอยู่ในป่าช้าเป็นการประพฤติพรหมจรรย์อีกแบบหนึ่ง ที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ว่า นั่นแหละเป็นที่อยู่ของผู้สันโดษ ผู้หวังพระนิพพานเพราะป่าช้าเป็นแดนสงบของผู้หวังความสงบ พระพุทธองค์ตรัสว่า "สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี" พระดำรัสนี้ทำให้เราสนใจ จึงได้ขวนขวายทำใจให้กล้าเข้าไปอยู่ป่าช้าจนได้ เมื่อเข้าไปอยู่ในป่าช้าแล้วทำให้เรารู้เรื่องผี ๆ มากมาย เพราะเขาหามผีเข้าป่าช้าไม่เว้นแต่ละวัน ทำให้เรามองเห็นความตายของสรรพสัตว์ได้กว้างขวาง ทำให้เราค้นคว้าความตายได้เป็นอันมาก ความตายนั้นรู้ได้แต่ละ

บุคคลไม่รู้ได้ทั่วไปเหมือนอย่างกะสามัญชนเขารู้กัน เมื่อเราเข้าอยู่ในป่าช้าทำให้เราหายตื่นหายหลงในสรรพสิ่งทั้งปวงในโลกได้เป็นอันมาก ที่เราไปอยู่ในป่าช้านั้นเป็นที่โกดังเขาไว้ศพ เมื่อท่านอนิโชอยู่ป่าช้ามีสตรีมาถามว่าท่านไม่กลัวผีหรือ เราก็ตอบว่าไม่เห็นน่ากลัวอะไร เพศสตรีนั่นแหละน่ากลัวยิ่งกว่าผีเป็นไหน ๆ

บัดนี้เรามองดูโลกเห็นตัณหามันออกดอกสะพรั่ง ละเหยไปทั่วสากลโลก เจ้ามนุษย์ผู้บ้าคลั่งกามสวาท ก็กำเริบเสิบสานตะกละตะกลาม เสพเมถุนไม่มีอิ่มมีเบื่อ ผู้ชายมีเมียนับไม่ถ้วน ผู้หญิงก็มีผัวนับไม่ถ้วน เพราะเจ้าตัณหามันบันดาลให้เป็นไปอย่างนั้น คือมันบันดาลให้ราคะ โทสะ โมหะ เข้าไปอัดตัวอยู่ในตัวมนุษย์ เจ้าราคะมันก็ยุให้เอาเข้าไป ๆ ผู้ชายมีเมีย ๑๐๐ แล้วเจ้าตัณหามันก็ยุให้เอาให้ถึง ๑,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ เพศหญิงก็เช่นกัน มีผัว ๑๐๐ แล้ว เจ้าตัณหามันก็ยุให้ถึง ๑,๐๐๐ ถึง ๑๐,๐๐๐ สมัยตัณหาออกดอกนี้เป็นสมัยกลียุค ฟังหนังสือพิมพ์ดูบ้างเป็นไง หนังสือพิมพ์ตะโกนอยู่โหวก ๆ เรื่อเสพเมถุนตายเรื่องลูกไม่มีพ่อ เรื่องมีครรภ์ในโรงเรียน เรื่องหญิงถูกพร่าสวาท ๑ ต่อ ๗ ๑ ต่อ ๘ ก็ไม่เห็นมนุษย์ตกใจอะไร เหมือนไม่มีเรื่องอะไรเกิดขึ้น เห็นแต่เสพเมถุนกันเอร็ดอร่อย อร่อยจนมนุษย์เต็มโลก อร่อย

จนตาย

ไม่ใช่แต่กิเลสกามอย่างเดียว เจ้าวัตถุกามมันก็ออกดอกละเหยไปเต็มโลกบ้างเหมือนกัน มันทั้งกอบทั้งโกยคอ-รัปชั่น ฉ้อราษฎร์บังหลวง ลักขโมย ปล้นสะดม รุกที่แย่งนาเบียดเบียน เข่นฆ่า ทำลายล้างผลาญ ขี้ฉ้อตอแหล โกหกพกลม ส่อเสียด ยุยง ตี ด่า ว่า แช่ง กินเหล้าเมามาย นายทุนก็ขูดรีด เอาไม่อิ่มไม่พอ เอาจนหมดโลกก็ยังจะเอาอีก ฝ่ายพ่อค้าแม่ค้าก็เอากำไรเสียจนลิบลิ่ว สมัยตัณหาออกดอกนี่แย่แน่ ๆ นับวันจะแย่ขึ้นทุกที จำพวกฉ้อราษฎร์บังหลวงปลูกศาลเตี้ย คอรัปชั่นพ่อค้าแม่ค้า นายทุนหน้าเลือดก็จะมากเป็นทวีคูณ

สมัยตัณหาออกดอกนี้ มนุษย์ทั้งหลายพากันโกลาหลอลหม่านไปทั่วพื้นพิภพ มีแต่ก่อความพินาศฉิบหาย หาความสงบมิได้ ประพฤติแต่เรื่องไม่มีสาระแก่นสาร ไม่มีศีลธรรมประจำใจ จะมีบ้างก็เศษ ๑ ส่วน ๑๐,๐๐๐ เมื่อมนุษย์มีแต่บาปกรรมเช่นนี้ โลกก็จะทรงตัวอยู่ไม่ได้ โลกก็ต้องฉิบหายพินาศไป โลกจะลุกเป็นไฟ ไฟจะไหม้โลกในไม่ช้านี้

ฉะนั้น ขอให้เทพเจ้าอันศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งสถิตอยู่ทั่วสากลโลก ให้มาช่วยอภิบาลรักษาสรรพสัตว์ให้อยู่เย็นเป็นสุขด้วยเถิด ให้เทพเจ้าช่วยตักเตือนตัณหาหยุดออกดอกเสียที

ให้มนุษย์มีผัวเดียวเมียเดียว ให้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ให้รู้เวลาการงาน ไม่ประมาท ไม่ทะเยอทะยานมักมากในสรรพสิ่งทั้งปวง ฝ่ายชายก็ให้รักเมียเดียว ไม่นอกใจเมียไปหาเมียนอกบ้านในบ้านฝ่ายเมียก็ให้รักผัวเดียว ไม่ไปหาชู้นอกบ้านในบ้าน พ่อแม่ก็ช่วยกันสั่งสอนลูกหลานเหลนโหลนให้อยู่ในโอวาท ลูกหลานเหลนโหลนก็เชื่อฟังพ่อแม่ผู้หลักผู้ใหญ่ ให้เลิกไนท์คลับ เลิกโสเภณี เลิกอาบอบนวด เลิกแหล่งเล่นสวาทต่าง ๆ เลิกแหล่งการพนันต่าง ๆ เลิกแหล่งสุราบาน เลิกคอรัปชั่น เลิกปลูกศาลเตี้ยชำระความ เลิกฉ้อราษฎร์บังหลวง เลิกขูดรีด นายทุนเลิกเอาเปรียบ นักค้าเลิกเอากำไรมาก นักเรียนหญิงนักเรียนชาย เรียนคนละโรงเรียนไม่ปนกัน ให้หญิงชายทั้งหลายตั้งความกลัวบาปละอายบาปไว้ในใจ

ให้รัฐบาลทั่วโลกออกกฎหมายดังกล่าวนี้ ให้มนุษย์ทั้งหลายบำเพ็ญแต่บุญกุศล หมู่สรรพสัตว์ทำได้ดังกล่าว ก็จะอยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้ากันทุกคน

อันที่จริงบิดามารดาท่านก็หวังดีในบุตรธิดาด้วยความรักความอุปถัมภ์ ขอให้ลูก ๆ อยู่ในโอวาทของท่านทุกคนและทำตามโอวาทของท่าน

ครูอาจารย์ก็รักศิษย์หวังดีต่อศิษย์ให้วิชาและความรู้

ต่าง ๆ ศิษย์ควรจะทำตัวให้ครูรัก ตั้งตนเป็นคนดี หมั่นเรียน ว่าง่าย สอนง่าย

พระมหากษัตริย์มีพระทัยโอบอ้อมอารีรักราษฎร์ ให้ความคุ้มครองรักษาให้อยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้ากัน พสกนิกรควรรักใคร่พระราชา ควรสมานสามัคคีกลมเกลียวกัน ขยันหมั่นเพียรทำความเจริญให้กับประเทศชาติ ตั้งอยู่ภายใต้กฎหมาย เป็นพลเมืองดี

พระพุทธเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริญ แนะทางสวรรค์ทางนิพพานให้สรรพสัตว์ พระบัญญัติของพระองค์ไพเราะยิ่งนัก ช่วยสรรพสัตว์ให้พ้นทุกข์ สรรพสัตว์ทั้งหลายควรเดินตามร่องรอยของพระองค์จนตราบเท่าเข้าสู่พระนิพพาน

ถาม ท่านอนิโช หนังสือของท่านทำไมจึงชื่อว่านิพพานบันเทิง ไม่เห็นมีนักประพันธ์คนไหนตั้งชื่อหนังสืออย่างนั้นเลย?

ตอบ เรื่องนี้ต้องเพ่งดูพระอริยเจ้าทั้งหลาย เพราะพระอริยเจ้าทั้งหลาย เมื่อยังไม่นิพพานก็ยังอยู่ในอารมณ์โลก เป็นแต่พระอริยเจ้าทั้งหลายเหล่านั้นท่านไม่เสียความบริสุทธิ์ ท่านเห็นโลก ท่านได้ยินโลก ท่านได้กลิ่นโลก ท่านได้รสโลก ท่านได้สัมผัสโลก โลกมีอย่างไร พระอริยเจ้าท่านก็รู้ทุกอย่าง ท่านกิน นอน เดิน ดื่ม พูด คิด เหมือนกับมนุษย์ทั้งหลาย

แต่ท่านไม่เสียความบริสุทธิ์ พอท่านดับจิตท่านก็ไปนิพพาน เมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านก็อยู่ด้วยความเกษมสำราญไปตามอัธยาศัยของท่าน ท่านอยู่ปนไปกับโลกอย่างมีความสุข

ท่านอนิโชเอ๋ย ท่านจะไปนิพพานเสีย สิ่งทั้งหลายแหล่ในโลกที่เหลือคณานับ ท่านไม่เสียดายดอกหรือ?

ท่านอนิโช ท่านจงดูนั่น ดอกกุหลาบกำลังแย้มบ้าง ตูมบ้าง บานบ้าง ส่งกลิ่นขจรไปทั่วสารทิศ อิสตรีทั้งหลายสวย ๆ งาม ๆ ต่างก็พากันมาเชยชม เสียงหัวเราะต่อกระซิกน่าพิสมัย น่าเริงรมย์ยิ่งนัก นั่นดอกพิกุล บุนนาค ชงโค โยทะกา มะลิซ้อน มะลิลา กฤษณา กาหลง ดอกบัวหลวง ดอกสาหร่าย ดอกไม้ทั้งหลายงาม ๆ น่าชื่นชม ท่านอนิโชไม่นึกถึงมันบ้างหรือ?

อีกทั้งนารีรูปงาม รูปร่างลำเพาอิ่มเอิบไปด้วยเบญจ-กามคุณ มีแก้มเป็นสีชมพูอ่อน มีโอษฐ์สะอาดดังกะชาดจิ้ม เวลาที่ยิ้มดูงามหยดย้อยช่างน่ารักเสียนี่กระไร ดูผิวเนื้อเปล่งปลั่งเป็นนวลงาม และดูสวยสมไปทั้งร่างหญิง เธออุตส่าห์บำรุงร่างไว้ให้ชายชม ทั้งกิริยามรรยาทเธอก็ดูแช่มช้อย ทำอิดเอื้อนน่าพิศยิ่งนัก จะดูไหนก็สวยสมไปทุกสิ่ง เธองามพริ้งงามยิ่งงามครัน นั่นเป็นสิ่งที่เขามีไว้สำหรับโลก เพื่อเป็นสิ่งยียวนชวนสวาทของชายเมื่อเวลานอน ท่านอนิโช

ท่านจะทิ้งเธอไปเสียแล้วหรือ?

อิสตรีทั้งหลายเหล่านี้มีไว้สำหรับท่านอนิโช ท่านอนิโชจะต้องการเมื่อไร ก็ได้สมดังใจปรารถนา ถ้าท่านอนิโชไปอยู่ร่วมเรียงเคียงหมอนด้วยแล้ว จะมีมนุษย์น้อย ๆ มาให้ท่านชมแล้วก็ก่อพืชสืบพันธุ์กันไปไม่มีที่สิ้นสุด ดังว่ามานี้ท่านอนิโชไม่ชอบดอกหรือ ถ้าท่านอนิโชไปนิพพาน ท่านจะไม่ได้พบอะไรเลย เสียงอิสตรีเขาว่าท่านอนิโชใจแข็งท่านจะว่ากระไร?

เออ นั่นท่านอนิโช มาดูนั่น นั่นเพชรลูก เพชรซีก เพชรเจียระไน สีใสดังหยาดน้ำค้างในยามเช้า นั่นนิล นั่นแก้วมรกต นั่นทับทิม นั่นโหมดตาด โมรา บุษราคัม แก้วไพฑูรย์แก้วประพาฬ ไข่มุก แก้วผลึก บ้างเป็นสีแสงแดงดำขาวเขียวใสสะอาดเป็นน้ำฉ่ำ แลดูแวววาวเป็นรุ้งสลับสับสีต่าง ๆ กัน มีทั้งทองคำธรรมชาติเนื้อ ๘ เนื้อ ๙ ดูเรื่อเรืองเหลืองอร่ามงามตา พวกพ่อค้าเอาไปประดับประดาไว้ในตู้ดูสะอางสะอาด น่ารักน่าใคร่น่าพิสมัย ใคร ๆ เขาก็ชอบกันทั้งนั้นท่านอนิโชจะไม่ชอบบ้างหรือ?

อนึ่ง ในสมัยท่านอนิโชเกิดมานี้ เป็นสมัยศิวิไลซ์ เป็นสมัยโลกเจริญอย่างสุดขีด มนุษย์อยู่กันเหมือนยังกะอยู่เมืองสวรรค์ มีตึกใหญ่ ๆ เรือนงาม ๆ บ้านสวย ๆ มีเครื่องประดับ

ดี ๆ จะแลไปทางไหนก็เพลิดเพลินเจริญใจ จะเข้าไปในห้องก็สะอาดเอี่ยมละออตา มีทั้งที่นอนหมอนมุ้งม่านที่สวยสดงดงาม พรั่งพร้อมไปด้วยเครื่องประดับอันหรูหรามีสีสรรอันฉูดฉาดน่าเจริญตาเจริญใจ ถ้าจะหันเข้าครัวก็มีทั้งอาหารการกินเครื่องดื่มขนมนมเนยพร้อม มีทั้งแกงจืด ต้มยำ สะระหมั่น แกงเผ็ด เป็ดทอด ไก่ย่าง หมูหัน หวานเค็ม ปูจ๋าปลากะพง ผัดหมี่ กุ้งพล่า ปลายำ น้ำพริกเผา ข้าวเม่าทอดปลาร้าหลน เต้าเจี้ยวคั่ว ก๋วยเตี๋ยวผัด ยำสลัด ยำเยอรมันยำฝรั่งเศส แกงเผ็ดชาวเหนือ ผัดมะเขือปักษ์ใต้ ท่านอนิโชจะลืมได้อย่างไร?

อีกประการหนึ่ง จะไปไหนก็ไม่ต้องเดินให้ลำบาก มียวดยานพาหนะทำด้วยเครื่องจักรเครื่องกล หรือจะลอยลิ่วไปในอากาศก็ได้ จะเดินน้ำดำดินก็ได้ จะไปชมดาวต่าง ๆ ก็ได้ จะไปชมบึงบางห้วยเหวละหานหินกบิลไม้ตามป่าตามเขาเล่นก็ได้ หรือจะไปชมมหาสมุทรทะเลเล่นก็ได้ ถึงแม้จะเจ็บไข้ได้ทุกข์ก็มีผู้ดูแลรักษาให้ได้สุขสบาย ในโลกนี้เขามีให้ชมทุกอย่างดังนี้ ท่านอนิโชจะละโลกไปนิพพานเสียแล้วหรือ?

ท่านอนิโช โลกยังมีอะไรดี ๆ อีกเป็นอันมาก นั่นท่านอนิโชเครื่องประโคมดนตรี ดีดสีตีเป่า มีพิณพาทย์ ตะโพน

กลอง ระนาด ฆ้อง ฉิ่งฉับ กรับโหม่ง คลอเสียงให้กินกัน แล้วบรรเลง ฟังเพราะเสนาะวังเวง มีสตรีร้องประสานเสียง เจี้ยวแจ้วแว่วสำเนียง ทั้งรับทั้งร้องต้องใจชน เสียงดังกังวาน เหมือนดุริยางค์บนสรวงสวรรค์ มีหญิงงามรำกรายกรีด แลดูน่าพิศช่างสวยสมคมสัน ช่างร่ายรำอ่อนช้อยดูงามตาน่าพึงชม ชายหางตาคมรำฉวัดเฉวียนเป็นเชิงชวนชาย ดูละเมียดละไม กลมกลืนเข้าประสานกับดนตรี โลกเขามีสิ่งกล่อมอุรา พาสบายอย่างนี้แล้ว ยังมีโรงเริงรมย์โรงสวาทโรงมหรสพอีกมากมาย น่าครื้มอกครื้มใจเสียนี่กระไร ท่านอนิโชจะทิ้งโลกไปได้เจียวหรือ?

ท่านอนิโชว่า โลกดีสำหรับโลก ธรรมดีสำหรับธรรม พระศาสดาพระองค์ใด เสด็จมารื้อสัตว์ขนสัตว์ เราชอบพระศาสดาพระองค์นั้น พระศาสดาพระองค์นั้นได้ชี้ชวนว่า โลกไม่ให้ความสุขได้ชั่วพุทธันดร มาไปกับเราเถิด เธอจะพ้นทุกข์ พระอนิโชเป็นสาวกของพระพุทธองค์ ต้องการพ้นทุกข์ จึงยึดเอาแนวทางพระพุทธองค์ไปนิพพาน

เวลานี้ท่านอนิโชสบายแล้ว มีบาตรใบไตรสำรับก็พอแล้ว นึกกินได้กิน นึกนอนได้นอน ด้วยความผาสุกอยู่ใต้ร่มธงพระอรหันต์ ด้วยความร่มเย็น

ถาม ท่านอนิโช ทำไมไปสร้างเปรตแก้ผ้าแก้ผ่อนไว้

ในวัด มีคนเขาติเตียนกันให้ขรมไป?

ตอบ เรื่องนี้มีมาในคัมภีร์พระไตรปิฎกของไทยเราเกือบตลอดเรื่อง ทั้งพระสูตร พระวินัย พระปรมัตถ์มีเรื่องเปรต เรื่องนรกปนอยู่ด้วยทุกเรื่อง แต่เปรตในคัมภีร์นั้นยากที่คนจะรู้จัก มีท่านจิตรกรเขียนไว้ตามผนังโบสถ์วิหารและตามหนังสือก็มีบ้าง คนไม่สนใจก็ไม่ได้ไปมองหรือไปเปิดดูในหนังสือเลย ท่านอนิโชอยากให้สามัญชนรู้กันเป็นอันมาก จึงปั้นสร้างเป็นเมืองนรกขึ้นมา เปรตไม่มีผ้านุ่งเมื่อสร้างขึ้นมา เปรตเขาก็มีครบทุกอย่างเหมือนมนุษย์ เป็นแต่รูปร่างเขาไม่สวยเหมือนมนุษย์เท่านั้น ถ้าปั้นเปรตนุ่งผ้าเหมือนมนุษย์ก็จะไปปั้นไว้ทำไม ใคร ๆ ไปดูก็เหมือนไปดูมนุษย์ด้วยกันไม่เห็นแปลกอะไร ท่านที่ติเตียนเปรต ท่านลองดูตัวของท่านเองเวลาเข้ามุ้งยิ่งกว่าเปรตเป็นไหน ๆ ถ้าท่านเห็นว่าอุจาดบัดสีก็ขอให้นึกว่าเมืองนรกนั่นเขาสร้างขึ้นมา

ถาม ท่านอนิโช ท่านทำไมตั้งการค้าขายพระพุทธรูปเครื่องรางของขลังวิทยาคม ท่านผู้รู้แจ้งในธรรมของพระพุทธองค์ ท่านติเตียนว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามธรรมวินัย พระพุทธองค์ไม่ได้ทรงบัญญัติไว้เลย ว่าให้ภิกษุทำการค้าขายต่าง ๆ และในพระวินัยมีห้ามไว้ด้วยว่า "ภิกษุ

ทำการซื้อขายด้วยรูปิยะ คือของที่เขาใช้เป็นทองและเงิน ต้องนิสสัคคิยปาจิตตีย์”?

ตอบ การติเตียนของท่านผู้รู้แจ้งในธรรมนั้นเป็นการติเตียนที่ถูกต้องทุกประการ สาธุ อุตส่าห์มาเตือนให้สติ เกือบลืมพระโอวาทของพระพุทธองค์เสียแล้ว

การที่พระอนิโชกระทำการค้าขายเครื่องรางของขลังวิทยาคมนั้น เพราะอยากจะสร้างวัดสักวัดหนึ่งไว้ในพระพุทธศาสนา ไม่รู้จะหาเงินได้ด้วยวิธีใด เห็นมหาชนส่วนใหญ่ชอบเครื่องรางของขลังวิทยาคม จึงได้ทำการค้าขายของนั้นขึ้นมา

ถาม ท่านอนิโชทั้งที่รู้ว่าผิด แต่กระทำทั้งผิด ๆ ท่านอนิโชจะว่ากระไร

ตอบ ท่านอนิโชก็ไม่ว่ากระไร ด้วยอาตมาเห็นช่องอยู่อย่างหนึ่งว่าจะช่วยสืบอายุพระพุทธศาสนาด้วยการสร้างวัด เพราะต่อไปภายหน้าถ้าวัดไม่มีศาสนาจะอยู่ไม่ได้เลย สงฆ์ปุถุชนเดี๋ยวนี้กำลังกายกำลังใจอ่อนแอเหลือเกิน ไม่มีความอดทน จะให้ท่านอยู่กะดินหรืออยู่ในป่า ต้องไม่มีใครบวชพระเป็นแน่แท้ทีเดียว ถ้าไม่มีพระสงฆ์ศาสนาก็ไม่มี ไม่เหมือนครั้งพระอรหันต์ ครั้งพระอรหันต์จะมีที่อยู่หรือไม่มีที่อยู่ ไม่จำเป็นสำหรับท่าน เพราะท่านพ้นทุกข์แล้ว

อาตมาเห็นกาลไกลของพระพุทธศาสนาเช่นนี้ จึงยอมผิดทำการค้าเพื่อสร้างวัดให้จงได้ บัดนี้ก็ได้สร้างขึ้นมาแล้วเป็นวัดใหญ่โตวัดหนึ่งในประเทศไทย ต่อไปจะเป็นวัดสำคัญวัดหนึ่งของโลก พอสร้างวัดสำเร็จท่านอนิโชก็จะเลิกการค้าเครื่องรางของขลังวิทยาคมไม่ทำการค้าต่อไป

อาตมาจะขอทำนายทายทักไว้ว่า ต่อไปในอนาคต ที่บริเวณมณฑลวัดไผ่โรงวัวนี้ จะเป็นศูนย์การค้าที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศไทย

ในเรื่องถูกติเตียนที่วัดทำการค้านั้น อาตมาก็รับผิดและก็ทำไปแล้วดังกล่าว อาตมาได้จำคำสอนของพระอุปัชฌาย์ของอาตมาไว้ได้อย่างหนึ่งว่า "ชั่วบ้างดีบ้างพอตั้งอาตมาวินัยว่าขาดสิกขาว่ายัง" อาตมาก็จำคำสอนพระอุปัชฌาย์ไว้พิจารณาเท่าที่อาตมาทำการค้าของขลัง อาตมานึกละอายใจอยู่ไม่น้อยมาพิจารณาคำของพระอุปัชฌาย์ก็พอสบายใจขึ้นบ้าง แต่มันก็ผิดอยู่นั่น ต่อไปสร้างวัดแล้วก็จะล้างมือเลิกโดยเด็ดขาด เลิกได้เมื่อไรนั่นแหละเป็นสบายใจที่สุด

โอ! นั่นท่านอนิโชเป็นอะไรไป ดูหน้าตาซีดเซียวเหี่ยวแห้ง ตาลึก คางยาน แก้มตอบ หัวหงอกขาวโพลนไปทั้งหัว แลดูเหมือนกากมะพร้าว ฟันก็ไม่มีติดปากสักซี่ เอาอะไรมาใส่ไว้แทน ตาก็ฟาง หูก็อื้อ อาหารก็ฉันน้อยลงไป จมูก

ก็ขี้มูกไหลไม่หยุด กลิ่นก็ไม่ค่อยจะมี รสนับวันจะซาลงไป ขี้ตาก็ออกไม่หยุด ดูตาแฉะชอบกล ปากก็ดูผลอ ๆ หน้าผากย่นยาน หน้าออกเหนียว ๆ บนหัวก็มีเม็ดพุพองคันมีกลิ่นเหม็น ปากก็เหม็น เหม็นไปทั้งหัวทั้งตัว มือสั่น ๆ หนังที่ห่อทั่วตัวเหี่ยวย่นเป็นร่อง ๆ ตามผิวหนังตกกระเป็นจุด ๆ มีเม็ดผื่นคันเป็นแห่ง ๆ เกาคะเยอไปหมด มือตีนชาจะลุกจะนั่งงง ๆ เซ ๆ จะเจ็บปวดตามกระดูก เส้นเอ็นหด ลุกทีนั่งทีคอยจะมีเสียงเข้าช่วยว่า โอย โอย ตัวชักงอไปข้างหน้า และตัวชักหดเล็กลง กำลังก็หมดทรงตัวไม่ค่อยไหว ภายในท้องเสียงดังโครกคราก เป็นพรรดึก อุจจาระไม่ออกตามเวลา เป็นเถาเป็นดานเป็นก้อนในท้อง ถ้าไม่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะทำให้ลำบากกายลำบากใจที่สุด บางทีถึงกับร้องโอย ลมก็พัดในท้องดังโครกคราก บงครั้งลมอัดตัวแน่นอึดอัดทนไม่ไหว ร้องโอดโอยอยู่ไปมา น่าสมเพศยิ่งนัก แล้วเชื้อโรคต่าง ๆ ก็ผุดขึ้น โรคหืด โรคหอบ โรคริดสีดวง มองคร่อ โรคหิด โรคเหา โรคท้อง โรคไส้ โรคจิปาถะบอกไม่หมด ยังโรครัก โรคชัง โรคหึง โรคหวง โรคแช่ง โรคด่า โรคอิจฉาริษยา โรคหัวดื้อ โรคอวดดี โรคเบียดเบียนนินทาดูหมิ่น เป็นโรคไปทั้งตัว รวมความว่าท่านอนิโชไม่มีดีอะไรเลย มีแต่เครื่องเสียไปทุกอย่าง ยังอยู่แต่โรคมรณะเท่านั้นเอง ทำไมท่าน

อนิโชจึงเป็นดังนั้น ไหนท่านอนิโชว่าทำงานเก่ง กินเก่ง ขี้เก่ง อะไร ๆ ก็เก่ง มาโดนเป็นโรคเก่ง ชราเก่ง ต่อไปจะตายเก่ง ท่านอนิโชจะว่ากระไร?

ท่านอนิโชก็ไม่ว่ากระไร เวลานี้ท่านอนิโชยังชนะตัณหาไม่ได้เด็ดขาด บางทีเจ้าตัณหามันให้พระยามัจจุราชเอาตัวไปก็เป็นได้ เพราะเจ้าตัณหากับพระยามัจจุราชเป็นพวกเดียวกัน แต่เวลานี้เราพยายามเหลือเกินทั้งดิ้นทั้งรนเพื่อแสวงหาทางออก จนยอมตายใต้ผ้าเหลืองของพระพุทธองค์ และเวลานี้ก็ยังชักเย่อกันอยู่กับเจ้าตัณหา ใครชนะก็เป็นของคนนั้น เรื่องเป็นเรื่องตาย เรื่องนามเรื่องรูปนั้นไม่ต้องพูดถึง เพราะธรรมชาติเขาทำหน้าที่ของเขาอยู่แล้ว เดี๋ยวมีเดี๋ยวไม่มี เดี๋ยวเกิดเดี๋ยวดับ นามรูปเขาเป็นดังนี้ไม่มีจุดจบ ถ้าชนะตัณหาได้เด็ดขาดเมื่อไรนั่นแหละจึงพ้นทุกข์ไปอยู่กะพระพุทธองค์อย่างบรมสุข

เอ! ท่านอนิโช เรื่องเครื่องรางของขลังวิทยาคมนั้นจะว่าไม่ดีเป็นของเสียเสียทีเดียวก็ชอบกลอยู่ เพราะทั้งคนไทยคนเทศยังชอบใช้กันให้เกร่อไป ท่านอนิโชจะว่ากระไร?

ท่านอนิโช จะว่าอะไร ก็พูดไม่ถูก แต่มันก็เป็นสิ่งลึกลับมหัศจรรย์ชอบกล มันก็เหมือนยังกะเสียงไอ้หง่าวของมารดาก็ทำเอามนุษย์เต็มโลกได้ ทั้ง ๆ ไอ้หง่าวก็ไม่มี มารดาเขา

โกหก หลอกลูกของเขา กลัวจะตกใต้ถุนตาย ก็พูดหลอกว่า ไอ้หง่าวกัดไอ้หง่าวกัด เด็กก็กลัวไม่กล้าไปในที่นั้น ทำเอาชีวิตเด็กรอดตายไปได้ ดังนี้ จะว่ามารดาบาปหรือ เพราะเสียงหลอกทารกดังนี้มีกันทั่วโลก ก็ไม่รู้จะว่ากระไร เพราะเสียงนั้นไม่จริงเป็นเสียงโกหกหลอกทารกกันแท้ ๆ มันเป็นเสียงพระเมตตาของมารดา ไม่ได้ตั้งใจเจตนาจะพูดปดมดเท็จอะไร จะไม่เป็นบาปกระมัง

เหมือนกับเช่นเครื่องรางของขลังวิทยาคมก็เช่นเดียวกัน ทั้งของนั้นไม่จริงไม่จังอะไร เช่นปลาตะเพียนหรือไซดักปลาเล็ก ๆ หรืออย่างอื่นอีกเหมือนของเล่นของทารก ผู้ขายก็บอกว่าค้าขายดี ของอาจารย์ที่นั่นที่นี่ศักดิ์สิทธิ์ทางค้าขาย ถ้าใครได้ไปก็ค้าขายร่ำรวย แม่ค้าพ่อค้าได้ไปก็ไปนั่งยิ้มละมัยไปเลย แท้ ๆ ก็โกหกทั้งเพ ไซปลาตะเพียนจะไปเรียกเอาเงินมาได้อย่างไร แต่มันก็ชอบกลอยู่เหมือนกัน เล่นเอาพ่อค้าแม่ค้าที่ได้ไปนั่งกระหยิ่มยิ้มกริ่มอิ่มใจได้เหมือนกัน หรือเครื่องรางของขลังวิทยาคมอื่น ๆ เช่น ผ้าประเจียดลงยันต์ตระกรุดพิสมรพระเหรียญเป็นต้น ว่าอยู่ยงคงกระพันยิงไม่ออก ฟันไม่เข้า ตีไม่แตก นี่ก็เหมือนกัน บางพวกก็ว่าไม่จริง โกหก มันจะเป็นไปได้อย่างไร ดินบ้าง เหล็กบ้างทองเหลืองบ้าง ตะกั่วบ้าง ผ้าบ้าง อะไรต่อมิอะไรต่าง ๆ

มันจะป้องกันอะไรได้ โกหกหลอกลวงทั้งนั้น แต่คนบางพวกก็นับถือว่าเป็นจริง ก็ไม่รู้จะว่ากระไร จำพวกเวทมนตร์คาถาเสกเป่าปลุกเสกทำน้ำมนต์ เหล่านี้ก็เช่นกัน บางพวกก็เชื่อบางพวกก็ไม่เชื่อ คนสองจำพวกนี้โต้เถียงกันมานับเป็นพัน ๆ ปี ตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์ จะจริงเท็จอย่างไรก็รู้ได้ยาก

แต่ตามเหตุการณ์แล้ว เท่าที่เห็นกันอยู่ ที่ได้ผลจริงก็มีที่ไม่ได้จริงก็มี เช่นคนถูกยิงตายทั้งเครื่องรางของขลังอยู่ในตัวก็มี ที่ว่าแคล้วคลาดรอดพ้นจากอันตรายเพราะของขลังเครื่องรางวิทยาคมก็มี ที่ทหารไปทัพถ้าไม่มีพระของขลังละก็หมดกำลังใจ ถ้าทหารออกรบได้พระไปทำให้แกล้วกล้าไม่กลัวตายรบชนะก็มี เช่นพระนเรศวรมหาราชเอาพระพันไว้รอบพระมาลารบชนะพม่าฉะนั้น พวกบางระจันถ้าไม่ได้พระก็ไม่รบชนะได้ถึง ๙ ครั้งเป็นต้น ตามกรมกองทหารต่าง ๆ ใช้พระไว้บนยอดธง และผู้กลัวอันตรายใช้พระเดินทางไกลไปทางเรือขึ้นบกลงน้ำถ้ามีพระไปก็ดีใจ ยิ่งเดี๋ยวนี้ด้วยใช้พระขลังทั่วไปเกือบทั้งประเทศ

ที่พระพุทธองค์ไม่ได้ทรงบัญญัติไว้ เพราะเรื่องเครื่องรางของขลังวิทยาคมไม่ใช่เรื่องของพระพุทธองค์ ชาวโลกบัญญัติขึ้นใช้กันเอง จะเท็จจริงอย่างไรชาวโลกก็รู้ ๆ กันอยู่ในปัจจุบันนี้แล้ว แต่ก็ใช้กันมาแต่ดึกดำบรรพ์ มาถึงตอน

ขุนช้างขุนแผนเกรียวกราวกันใหญ่ ครั้งโบราณใช้เครื่องรางของขลังผูกคอช้างออกรบข้าศึก

อันที่จริงเรื่องเครื่องรางของขลังวิทยาคมไม่เข้าถึงพระนิพพานเท่านั้น ชั้นสวรรค์เข้ากันได้ เพราะถ้าผู้ใดได้เครื่องรางของขลังไป ทำให้ใจกล้าไม่กลัว กล้าในสิ่งที่ถูกไม่เป็นไร ถ้ากล้าในสิ่งที่ผิด เช่นพวกฆ่าปล้นเป็นต้น ใช้ไม่ได้ อันที่จริงเครื่องรางของขลังวิทยาคมทำให้เกิดความอิ่มเอิบสดชื่นในใจ ทำให้เกิดความสุขได้อย่างหนึ่งในโลกียวิสัย เป็นอันว่าเครื่องรางของขลังวิทยาคมห้ามแต่พระนิพพาน สวรรค์ไม่ห้าม

ถ้าพระในวัดเอาเครื่องรางของขลังวิทยาคมมาค้าขายผิดพระวินัยของพระพุทธองค์ ถ้าคฤหัสถ์เขาค้าขายกันนั่นเป็นเรื่องของเขา แต่ดูว่าจะกล่าวอวดอ้างมากเกินไปจนเกินกว่าเหตุ เอาแต่พอหล่อเลี้ยงน้ำใจคนให้สบายก็พอแล้ว

อนึ่ง คำสอนของศาสดาทั้งหลาย ถ้าไม่บัญญัติพระเจ้าขึ้นมา คำสอนของศาสดาทั้งหลายเหล่านั้น ก็เหมือนพระโอวาทของพระพุทธองค์ที่ทรงบัญญัติไว้ให้กับโลกแล้ว เมื่อก่อนพุทธศก ๒๕๒๔ ปี

อีกประการหนึ่ง ต่อไปในอนาคตเบื้องหน้าโน้น พระพุทธโอวาทของพระองค์จะอยู่ตามกระดาษชิ้นไม่กำซาบเข้า

ไปในจิตใจคน วัตถุทั้งหลายที่ผู้สัทธาในพระพุทธศาสนาสร้างไว้เช่นโบสถ์ วิหาร เจดีย์ พระศรีมหาโพธิ์ จะประกาศพระพุทธศาสนาแทนพระพุทธองค์ จงดูถาวรวัตถุที่พระเจ้าอโศกสร้างไว้เป็นตัวอย่าง ถ้าไม่ได้พระเจ้าอโศกสร้างสังเวชนียสถาน ๔ ตำบลไว้ ในสมัยปัจจุบันจะไม่มีใครรู้ ที่พระพุทธองค์ประสูติ ที่ตรัสรู้ ที่ปฐมเทศนา และที่นิพพานได้เลย ถึงอย่างไร ๆ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบลถึงแม้จะเป็นวัตถุ ก็อาจทำให้มนุษย์เข้าถึงพุทธานุสสติได้

ในที่สุดนี้ ขอให้ท่านที่เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ได้บรรลุพระนิพพานไปอยู่กับพระพุทธเจ้าเถิด

ท่านที่เป็นสาวกของพระเยซู ขอให้ไปอยู่ในอ้อมแขนของพระยะโฮวาเถิด

ท่านที่เป็นสาวกของพระมะหะหมัด ขอให้ไปร่วมสันติสุขกับพระอัลเลาะห์อัลหล่าห์เถิด

ขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลาย ทั่วแสนโกฏิจักรวาล จงอยู่เย็นเป็นสุขทั่วหน้ากัน เทอญ

พระพุทธัง ประสิทธิ

พระธัมมัง ประสิทธิ

พระสังฆัง ประสิทธิ.

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

การให้ธรรมเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง

อานิสงส์ของการแจกหนังสือธรรมะเป็นทาน

1. กรรมเวรจากอดีตชาติจะได้ลบล้าง
2. หนี้เวรจะได้คลี่คลาย พ้นภัยจากทะเลทุกข์
3. โรคภัยไข้เจ็บจากเจ้ากรรมนายเวรจะพ้นไป
4. สามีภรรยาที่แตกแยกจะคืนดีต่อกัน
5. วิญญาณของเด็กที่แท้งในท้องจะได้ไปเกิดใหม่
6. กิจการงานจะราบรื่นสมความปรารถนา
7. บุตรจะเฉลียวฉลาดเจริญรุ่งเรือง
8. บารมีคุ้มครองลูกหลานให้อยู่เย็นเป็นสุข
9. พ่อแม่จะมีอายุยืน
10. ลูกหลานเกเรจะเปลี่ยนแปลงเป็นคนดี
11. วิญญาณทุกข์ของบรรพบุรุษจะพ้นจากการถูกทรมานไปสู่สุคติ

****

การสร้างหนังสือเป็นธรรมทาน ได้มาซึ่งบุญกุศลอันใหญ่หลวง ทั้งในชาติปัจจุบันก็จะเป็นผลส่งให้ได้รับความสุข ลดกรรมเวรจากอดีตชาติ ถ้าเกิดชาติใหม่ก็จะเจริญด้วยปัญญาสมบัติ รูปสมบัติ บริวารสมบัติ ฯลฯ

ดังนั้น จึงใคร่ขอเชิญชวนท่านผู้มีจิตศรัทธา ร่วมทำบุญการพิมพ์หนังสือ "นิพพานบันเทิง" ซึ่งเป็นหนังสือที่หลวงพ่อขอมท่านได้พิมพ์แจกเป็นธรรมทานตลอดมา และเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ทางด้านธรรมะมาก

เชิญบริจาคได้ที่...**พระคุณสุวรรณ ชินวัฒน์ (หลวงพ่อโกร่ง)**

เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

วัดไผ่โรงวัว ต.บางตาเถร อ.สองพี่น้อง

จ.สุพรรณบุรี

72110

คำปฏิญาณของท่านอนิโชภิกษุ (ขอม) สุพรรณบุรี
ผู้นำสร้างพระใหญ่ที่สุดในโลก ๕ ข้อ

๑. ชีวิตของเราที่ยังเหลือขอช่วยพระพุทธองค์ไปจนตาย

๒. เมื่อมีชีวิตอยู่ ถ้าเรามีเงินส่วนตัวสัก ๑ บาท เราจะอายพุทธบริษัทเป็นอย่างยิ่ง

๓. เราจะให้รูปพระองค์เกลื่อนไปในพื้นธรณี

๔. โอ..! โลกนี้ไม่ใช่ของฉัน

๕. เราต้องตาย-ตายใต้ผ้าเหลืองของเรา

"นี่หนังสือลำคัญที่หาอ่านได้ยาก"

พิมพ์ที่ บริษัท สยามออฟเซ็ท จำกัด โดย อุษา พุกกะเวส

โทร. ๒๔๙๑๕๗๕-๖

พระกะกุสันโธ

พระพุทธรูปปูนปั้นใหญ่ที่สุดในโลก